

DIRVA

Nr. 37

Kovas-March 28, 1962

Cleveland, Ohio

KRITIŠKA BŪKLĖ ARGENTINOJE

Politinė krizė Argentinoje artėja į kritišką punktą: kiekvienu momentu ji gali išvirsti į pilietinį karą.

Vienas Argentinos armijos generolas paskelbė "atvirą sukilimą" prieš prezidentą Frondizį, kaltindamas pastarąjį, kad tas "vykdas iš da vystę", atsisakinėdamas pasitraukti iš pareigų. Generolas Franklin Rawson kvietė visus kitus karinius junginius prisidėti prie sukilėlių, prezidentui Frondizui atsisakius patenkinti krizės tarpininko, buv. prez. Pedro Arambūro prašymus pasitraukti iš pareigų. Rawson pareiškė, kad jau tik jėga belikusi vienintelė priemonė užbaigti ketverius metus trukusį Frondizio režimą.

Aramburu, kuris sekma-dienį įspėjo kraštą, kad jam gresias pilietinis karas, jei krizė nebus skubiai išspręsta, dabar skelbė, kad visos karinės jėgos vieningai sutariančios, jog Frondizį turi pasitraukti. Bet tuo tarpu dar neturima duomenų, kaip kiti kariniai junginiai reaguos į generolo Rawson atsisaukimą.

Tarpininko Arambūro misiją reikia laikyti pralaimėta po to, kai Frondizis pri-

saikdino naująjį kabinetą. Naujasis, taip vadinamas koalicinis kabinetas yra pasiryžęs vykdyti "tikslingumo programą", kuri atnešė peronistams laimėjimą prieš porą savaitių. Kariniai vada-i kaltina Frondizį, kad jis ta programa ugdas peronizmo prisikėlimą Argentinoje. Naująjį kabinetą sudaro keturi neriklausomieji, trys Frondizio radikalų partijos nariai ir vienas mažos krikščionių demokratų partijos atstovas.

SMŪGIS EKSTREMISTŲ ARMIJAI ALŽIRE

Prancūzijos saugumo organai areštavo buvusį karo aviacijos generolą Edmond Jouhaud, ekstremistų slap-tosios armijos vado Salano pavaduotoją.

Šis areštas nepaprastai sukrėtė Alžiro ekstremistus europiečius, kurie džiūgavo dėl tariamo sunkių kovų laimėjimo Oramo miesto cent-re.

Kaip pranešama, buvęs generolas areštuotas kartu su kitais aštuoniais asmeni-mis, kurie buvo aktyvūs slap-tosios armijos organizacijos nariai. Jis buvo nu-gabentas į karinį aerodromą Orano priemiestyje ir netrukus stipriai saugoma-me lėktuve išskraidintas į Paryžių. Jau anksčiau jis buvo už akių nuteistas mir-ti.

Ginklų paliaubos Alžire formaliai laikomos galiojančiomis jau daugiau kaip sa-vaite, bet trijų frontų kau-tynės tebesitėsia kasdien, pareikalaudamos dešimčių ar net šimtų aukų.

Alžiro mieste slaptoji ar-mija skleidžia proklamaci-jas, šaukdama gyventojus į generalinį streiką. Prokla-macijose gyventojai ragina-mi žygiuoti į darbininkų kvartalą Bab-el-Qued, kuris yra prancūzų armijos stip-rių jėgų užblokuotas nuo penktadienį įvykusių kie-tų kautynių tarp prancūzų armijos ir ekstremistų eu-ropiečių. Tame rajone, slap-tosios armijos tvirtovėje, nuo penktadienio areštuota per 2500 asmenų. Slaptosios armijos atsišaukimuose Prancūzijos kariuomenė

kaltinama genocidu ir gy-ventojai kviečiami jį su-stabdyti.

PIETŲ VIETNAMO AKCIJA PRIEŠ KOMUNISTUS

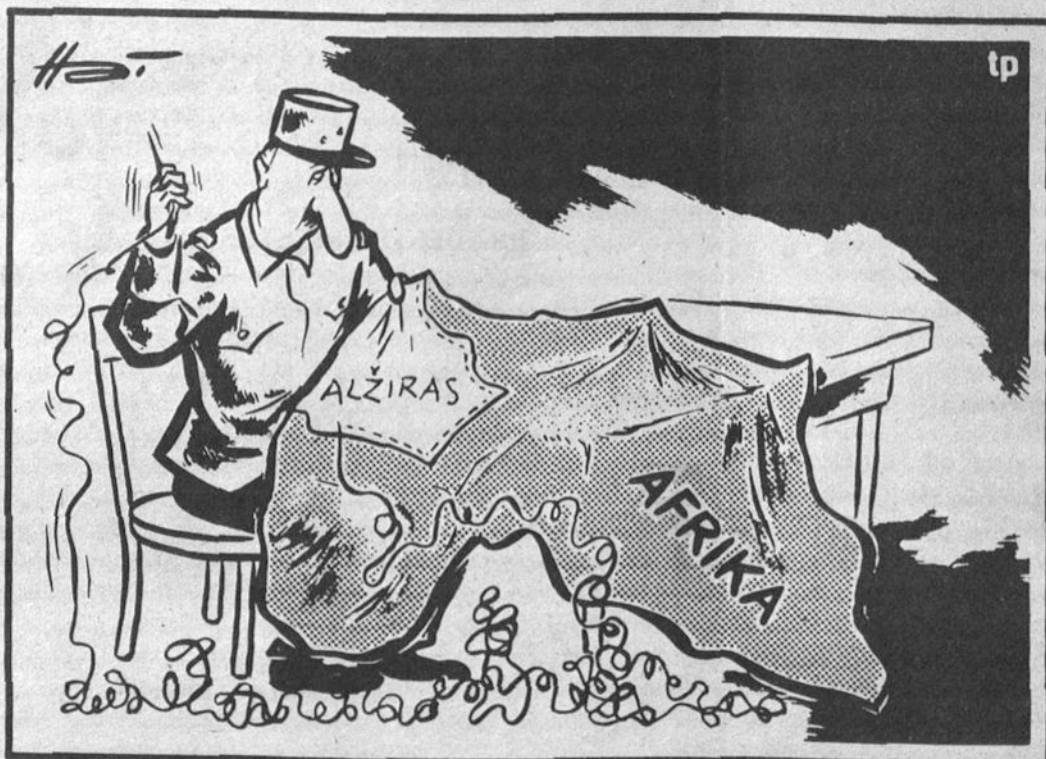
Į šiaurę nuo Saigono esančiuose miškuose Pietų Vietnamo kariuomenė pradėjo komunistų partizanų valy-mus, kurie stebėtojų yra laikomi "pirmąja prasmin-ga akcija".

Šioji "Operation Sunrise" nuo ankstyvesniųjų skirsis tuo, kad vyriausybės armi-ja sieks savo kontrolėje iš-laikyti nuo komunistų išva-lytąsias sritis. Anksčiau pa-našios akcijos būdavo ma-žesnio masto, komunistams pasisekdavo išvengti tiesio-ginių susidūrimų, o po ak-cijų jie grįždavo atgal ir terorizuodavo gyventojus.

Į šiaurę nuo Saigono esančiuose miškuose, kaip tikima, gali būti iki 6000 komunistų partizanų.

Pianistas Andrius Kuprevičius (dešinėje), kurio koncertas įvyks balandžio 8 d. New Yorke Town Hall'je, supažindina jaunimą Algį Sperauską ir Ireną Vakselytę su repertuaru.

Jei kiti nesudraskys, turėtų laikyti...

Pianistas ANDRIUS KUPREVIČIUS, dabar profesoriaujas Clevelande Ohio Music School Settlement, kurio koncertai visur yra praėję su dideliu pasisekimu, balandžio 8 d. sekmadienį, New Yorke Town Hall duos koncertą, kurį rengia Columbia Artists Management Inc. Ta proga newyorkiečiai lietuviai sudarė koncertui remti komitetą, kviesdami New Yorke ir apylinkių lietuvius atsilankyti į šio žymaus mūsų pianisto koncertą. Plačiau 3 psl.

Vyt. Maželio nuotrauka

KONGE VIS TEBESIAUČIA CHAOSAS

Dveji metai praslinko nuo tada, kai Kongas gavo ne-priklausomybę, o kraštas tebegyvena kruvinoje anar-chijoje. Tūkstančiai negrų bedarbių yra užpildę Leopoldville gatves. Iš 120,000 vyrų, galinčių dirbti, 70,000 neturi darbo.

Ištisi miesto kvartalai yra be vandens. Puvėsių kvapas nepernešamas. Vienas svarbiausių tiltų per upę Leopoldvilėje, kuris bu-vo sunaikintas potvynio 1961 metais, dar nėra pa-taisytas.

Kiekvieną mėnesį centrinės vyriausybės išlaidos 80% viršija pajamas.

Kongiečių kareivių bū-

riai, kurie prilygsta žmog-žudžių ir vagių gaujoms, plėšikauja ir užsiima žmog-žudystėmis.

Kongo krizės problema Amerikai ir bendrai Vaka-rams yra tapusi svarbiau-siu punktu. Milžiniškos grumtynės tarp Amerikos ir Sovietijos vystosi Konge, nors iš paviršiaus Amerika atrodo laiminti.

Bet dabar varžomasi dėl Kongo kontrolės tarp Rytų ir Vakarų, nes Jungtinės Tautos pasirodė nesugebančios įgyvendinti kontrolę, o patys kongiečiai nieko ne-kontroliuoja.

Nežiūrint susitarimo, ku-rį Amerika paruošė tarp Katangos prezidento Tschombe ir Adoula vyriausybės, Katanga tebėra izo-liuota nuo Kongo visais

praktiškais klausimais. Tschombe provincija, ku-riose yra Kongo turtai, dar nedavė nė cento Leopoldville vyriausybei.

Adoula stovi prieš dile-mą: arba Tschombe įeis į vyriausybę ir jį išstums, arba jį nušalins prokomu-nistinė vyriausybė ir sovie-tai įkels koją į Kongą.

Kad apsaugojus Kongą nuo komunistų įtakos, Ame-rika dar praėjusiais metais pasižadėjo duoti 43 milio-nus dolerių ekonominės pa-galbos. Dabar Kennedy vy-riausybė prašo kongreso lei-dimo nupirkti Jungtinių Tautų akcijų už 200 milio-nų dolerių. Dalis tos sumos bus skirta Kongo finansavimui.

Bet tai lašas vandens dy-kumoje...

Gen. konsulas dr. P. Daužvardis tarp Lietuvių Bendruomenės pirmininko Jasičio ir dailininko prof. A. Varno.

A. Gulbinko nuotrauka

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

KAS BŪTŲ JEI...

Ar kas nors pagalvojo, kad be Vakarų paramos, šiandien nebūtų Sovietų imperijos.

Taip yra.

Be Europos, be jos sme-genų, technikų ir kapitalo, Ru-sija šiandien būtų buvusi dar neišsivysčiusiu kraštu, apgy-venta analfabetais.

Be Vakarų pagalbos Rytai šiandien prilygtų nuliui -- to-kia antrašte dėsto savo tezę vokiečių rašytojas Werner Keller naujai išėjusioj kny-goj, kur duoda daug pavyzdžių, kaip Vakarai pastatė rusus ant kojų.

Pasak Kellerio, skandina-vai, įgyvendinę taiką tarp rusų genčių, davė pagrindą rusų tautos gimimui 862 metais.

Vėlesnis Rusijos vystima-sis visą laiką vyko su nesibaigiančia vakariečių paga-lba.

Visi didieji rūmai Rusijoje buvo pastatyti europiečių architektų. Europiečiai davė kapitalą ir medžiagą Rusijos geležinkelų statybai. O kur didieji pramonės miestai, kaip Magnitogorsk, Čelybransk, Volgograd' (buvęs Stalin-grad), Gorki ir kiti kurie buvo pastatyti amerikiečių techni-kų su atsiųstomis iš Vakarų ma-šinomis?...

Rusų armija buvo apmokyta švedų, vokiečių ir prancūzų instruktorių. O pirmoji rusų mokslo akademija, įsteigta 1755 m. Saint-Petersburge, neturėjo nė vieno ruso profesoriaus.

Net ir komunistinis režimas nebūtų egzistavęs be vakarie-čių.

Jei bolševikai laimėjo 1917 metais, tai tik dėka imperia-listinės Vokietijos kapitalo ir marksizmo, kuris buvo eks-porto prekė "Made in Germa-ny".

O II pasaulinį karą rusai lai-mėjo su amerikiečių gautais laivais, tankais, automobiliais ir net pieno ir kiaušinių mil-teliais. Toji pagalba nesustojo ir po karo. Ko rusai negavo geruoju, jų šnipai slaptaį pa-siėmė, pavogdami atominės bombos paslaptis, o vokiečių technikai padėjo jiems paga-minti raketas, kuriomis dabar jie didžiuojasi.

Įdomu, kas būtų buvę iš Ru-sijos, jei vakariečiai nebūtų jai visą laiką teikę pagalbos?

ATENTATAS PRIEŠ HEYDRICHĄ... (4)

JIE LAIKĖSI IKI PASKUTINIO ŠŪVIO

Kai Josef suprato, kad jo rankinis kulkosvaidis užsikirto, jį apėmė toks nusiminimas, kad nebežinojo ką daryti. Lyg sapne jis matė, kaip pro šalį pravažiavo Mercedes ir Jan metė granatą. Trenksmas pažadino jį iš nustebo ir suprato, kad reikia bėgti.

Piktai numetęs šalin savo rankinį kulkosvaidį, jis pamatė, kad atvažiuojantis iš kitos pusės tramvajus atkirto kelią prie dviračio. Žmonės, panikos pagauti, veržėsi iš tramvajaus, neleisdami jam pajudėti. Vienintelis kelias buvo likęs laisvas ten, kur stovėjo sudužusi Mercedes. Tat ilgiai negalvodamas Josef pasileido bėgti.

Bet staiga išgirdo šaudant. Atsigrįžęs pamatė, kaip Heydrichas, išlindęs iš sudužusio automobilio, bandė su revoliu jį pulti. Vadinasi, jis nebuvo miręs, gal net nesužeistas...

Josef irgi griebėsi revoliu ir pradėjo šaudyti į Heydrichą pusę, kuris pasislėpė už tramvajaus. Kiekvienas jų šaudė vienas į kitą nepataikydami, lyg kovbojai western filmose, keleviams pasitraukus į šalį.

Josef žinojo, kad kiekviena sekundė yra brangi ir reikia bėgti. Bet kaip nubėgti tuos 50 metrų, kurie gal būtų skiria nuo laisvės? Jis nutarė slapstydamsis už telegrafų stulpų daryti perbėgimus.

Stebuklas. Staiga jis pamatė, kaip Heydrichas susmuko ir žmonės jį įnešė į tramvajų. Nejaugi jis būtų jį sužeidęs? Nebuvo laiko galvoti, nes pasirodė uždušęs Klein, kuriam nepasisekė pagauti Jano.

--Pgauk jį, -- suriko Kleinui Heydrich, rodydamas pirštu į Josefo pusę.

Klein valandėlę abejojo. Ar jis galės palikti sužeistą savo viršininką?

--Nužudyk jį! Aš noriu jo galvos!

Josef dabar buvo per dviejų telegrafų stulpų atstumą. Klein, slėpdamasis už telegrafo stulpo, bandė persekioti. Josef paleido keletą šūvių į Kleiną ir pasileido bėgti. Kai Klein išlindo iš

savo slėptuvės, jau buvo vėlu, Josef pasislėpė mažoj gatvelėje.

Apie Heydricho mirtį Jan ir Josef sužinojo besislapstydami senoje šv. Kirilo bažnytelėje.

Tai užtruko aštuonias dienas. Nežiūrint, kad Hitleris tuojau atsiuntė iš Vokietijos geriausius specialistus, nepavyko išgelbėti Heydricho gyvybės. Granatos atplaiša, sužeidusi nugarkaulį ir inkstus, užnuodijo visą organizmą. Sakoma, kad granata, kuria Jan metęs, buvusi užnuodyta.

Tas aštuonias dienas, kai Heydrichas kovojo su mirtimi, Jan ir Josef slapstėsi bažnytelės rūsy, kuris tapo jų kapu.

Tuoj po atentato naciai Prahoje įvedė apgulos stovį, paskelbdami 10 milijonų kronų premiją

tam, kuris padės pagauti sąmokslininkus. Gestapo pradėjo nuodugnią kratą, sistematingai kratydami namą po namo, butą po buto, tad ilgiau išsislapstyti pas našlę Morovec nebuvo galima. Šv. Kirilo bažnytelės kapelionas Vladimir Petrek, priklauses rezistencijai, pasiūlė pasislėpti bažnytelės rūsy, kol atskris iš Londono lėktuvas jų išskoti. Ten jis jau buvo priglaudęs dar keturis kitus čekų parašutinininkus.

Ir Gestapo vargu ar juos ten būtų radę, jei ne tas nelemtas dviratis, paliktas prie tramvajaus, kurį Josef buvo pasiskolinęs iš Morovec. Pagal numerį Gestapo greit surado savi-ninką. Našlė Morovec, norėdama išvengti kankinimų, nusinuodijo,

Mr. Common Cents says:

Change Your Savings into Profits!

YOUR SAVINGS START EARNING 4% INTEREST NOW AT ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION... AND INTEREST IS PAID TWICE A YEAR... ON JUNE 30TH AND DECEMBER 31ST... SAVE REGULARLY AT ST. CLAIR SAVINGS FOR A SECURE FUTURE... YOUR SAVINGS GROW PROFITABLY AT 4% INTEREST.

All Savings Deposited through APRIL 16th.. EARN

4%

Current Rate

ST. CLAIR SAVINGS

813 EAST 185TH STREET
25000 EUCLID AVENUE
6235 ST. CLAIR AVENUE

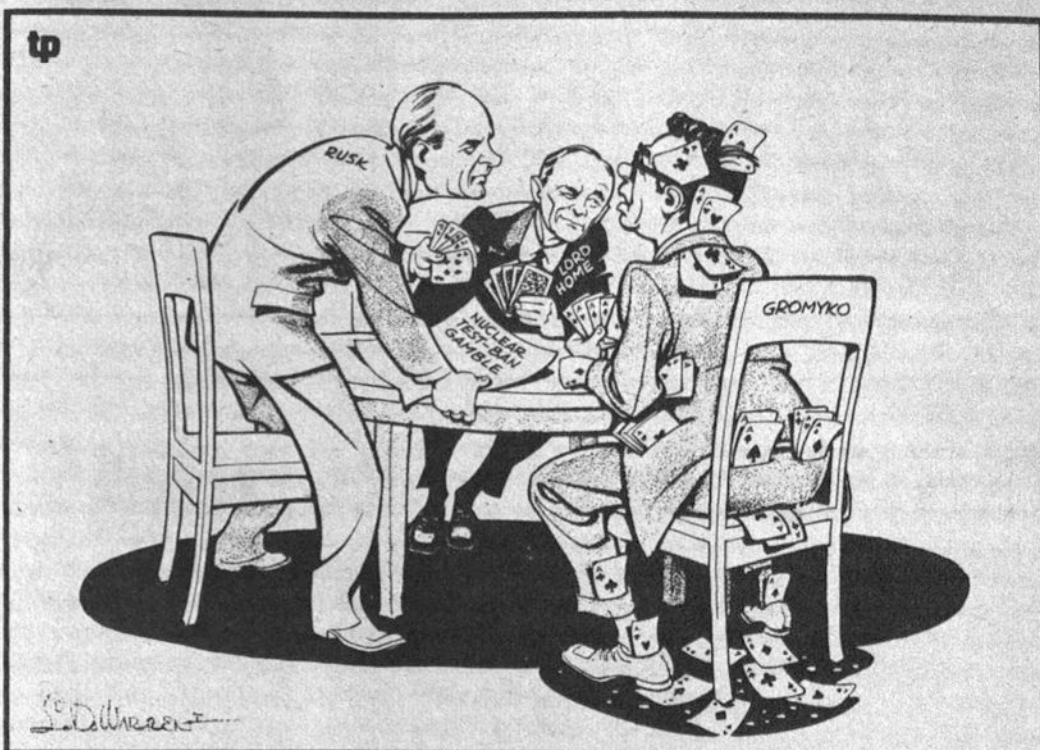
3 Convenient Locations

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

so light, so right, and oh, so refreshing!

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

Gromyko: - Ar jūs nepasitikite manimi?

ŠNIPINĖJIMAS KORTŲ KLUBUOSE

Prieš kurį laiką iš Palma de Mallorca uosto išplaukė jachta Torquenara, viena gražiausių jachtų pasaulyje, priklausanti ananasų karaliui Don Antonio Luis.

Čia uosto policijai buvo ati-

duoti du nepageidaujami svečiai, brangiųjų akmenų pirkiai iš Jarmikos, Apgaulingu lošimu, per trumpą laiką jiems pavyko palengvinti kitų Don Antonio svečių kišenes keliais tūkstančiais dolerių.

DVIEJŲ BRAZILŲ MĖSLĖ

bet sūnus Ata, kuris turėjo 21 m. amžiaus prieš mirdamas nuo Gestapo kankinimų, išdavė slėptuvę.

Birželio iš 17 į 18 naktį, Jan Kubis, buvęs su kitais dviem parašutinininkais sargyboj bažnytelės bokšte, išgirdo įtartą triukšmą. Jis pamatė SS kuopą supant bažnytelę. Bėgti jau buvo per vėlu. Ir ten, kur iki šio laiko tesigirdėjo tik šventos giesmės, dabar keturias valandas girdėjosi šaudymas ir granatų sproginėjimai.

Ryte vokiečiai, bazukų pagalba, išlaužė bažnytelės duris, nugriovė bokštą, bet vis dar negalėjo paimti rezistentų, kurie užsibarikadavę lovų čiužiniais, dainavo patriotines čekų dainas.

SS viršininkas Pauwitz liepė mesti dujines bombas. Gatvėje gulėjo jau keleta vokiečių lavonų. Priešais bažnytelę pradėjo rinktis Prahos gyventojai, žinodami, kad viduj užsibarikadavę jų tautiečiai greit mirs. Bet širdy jie jautė pasididžiavimą, kad jie nužudė Heydrichą ir prie bažnytelės nuo jų šūvių krito penkiasdešimt SS.

Pauwitz iš naujo davė įsakymą pulti, parinkdamas savanorius, bet ne vienas jų negrįžo.

Likę trys rezistentai priešinosi jau daugiau kaip šešias valandas. Buvo atvežtas dinamitas.

Trečią valandą po pietų, kai rezistentams jau pritruko šovinių kulkosvaidžiams, trys stiprūs sprogimai sugriovė bažnytelę. Naciai nutarė rezistentus gyvus palaidoti.

Kada SS įsiveržė į vidų, bažnytelėje rado tik lavonus, kurių nebegalima buvo ir atpažinti. (Pabaiga)

Don Antonio jachtoje buvo lošama vistas ir pokeris. Pirmą vakarą lošimų laimėjimai kiek pasidalino. Bet jau nuo antros dienos laimė apėjo Don Antonio ir jo draugus milijonierius. Pradėjo sektis abiem brazilams.

"Perkračiau visą apgavysčių triukų gausybę ir stebėjau jų veikimą tiksliausiai, tačiau, mano didžiausiam nusivylimui, negalėjau nieko įtartino nustatyti. Jų rankų laikysena nerodė nieko nepaprasto. Jokio žaidimo su pirštais. Jie nerūkė; signalai cigarečiųmis buvo neleistini. Jie nedėvėjo nei akinių, nei žiedų. Jokio nervingumo ir įtartino gesto. Jie nekalbėjo. Niekas jų neišdavė, vienok jie lošė didžiausiu tikslumu. Man buvo didelė mįslė".

DIRBTINOS TELEPATIJOS INSTRUMENTAI

"Staiga man atėjo mintis užmerkti akis ir įsiklausyti. Toku

būdu aš susekiau jų paslapties pėdsakus".

"Okulistų kalboje garsai, kurie kyla iš pastalės, yra žinomi kaip "bildėsiai". Tie bildėsiai yra labai įvairūs. Kiekvieną kartą, kai vienas iš brazilų turėjo rankose gerą kortą, aš pagavau garsą, panašų į kėdės girgždėjimą, kai kas perstipriai į jos briuanas atsiremia".

Tai ir buvo Lopez ir Domenico slaptoji kalba. Tokiu būdu juodu per kelias sekundes galėjo sužinoti vienas kito kortas.

Pagal specialisto Alvarez katalogą, tie garsai iš pastalės, galėjo kilti iš dėvimų batų ir kitų "girgždėjimų".

"Su dirbtino rakto pagalba tą pačią naktį aš padariau tikslių tyrimų. Aš atsilankiau į Lopez kajutę ir patikrinau vieną porą batų. Batai turėjo dvigubą registrą: spiruoklinius užkulnius ir padus, kurie sukeldavo aiškius garsus. Sekančią dieną aš pranešiau policijai".

Nuo seniau yra žinomi du traptautiniai didieji sukčiai, kuriuos buvo sugavę lošimų sekiai. Jų smegenys šiandien yra vienoj mažoj viloj La Vallette, Maltos salos sostinė. Tas, iš lauko nepastebimas namas, slėpė didelį lošimo klubą su daugybe kambarių -- salonų. Įėjti buvo galima tik su prof. Ramsey išduotu pasu. Prof. Ramsey yra lošimų sukčių kriminalinių institutų kūrėjas, lošimų klubų seklių organizatorius.

CRANE MOKO GANGSTERIUS

Idėja įkurti tokį tarptautinį centrą atėjo prof. Ramsey, anglų matematikui, Fairview, New Jersey, kai jis susidomėjo techniku Jackson Crane. Šis amerikiečių kortų lošimų menininkas turėjo ypatybę, kad jis galėjo kiekvieną mielą kortą išjungti arba šalin numesti.

Crane buvo taip garsus, kad New Yorko ir Chicagos lošimų gangsteriai prašė juos pamokyti. "Supraskite", pareiškė jis, "tūkstantis dolerių už valandą".

Per eilę savaičių Crane kartojo savo pamokas gangsteriams. Veltui. Visos jo paslaptys buvo jiems nesuprantamos. Prof. Ramsey gavo jo sutikimą nufilmuoti jo pirštų triukus. Crane sutiko už didelius pinigus, kuriuos parūpino Scotland Yard. Vienoj Londono studijoj buvo atliktas pagreitintas filmavimas. Tokiu būdu, pačiam Crane nepastebint, jo technika buvo iššifruota.

Ramsey, kuris pats kortų lošimų specialistu pasidarė, nenorėjo leisti į suktybes. Jis ryžosi tarnauti lošimų klubams. Pirmuosius seklius jis paruošė filmų pagalba. Tai buvo pionieriškas darbas. Visi, iki tol žinomi triukai, buvo tiksliausiai patikrinti ir archyvuoti. Šis darbas truko apie dvejus metus.

"Reikėjo kelių mėnesių", pareiškė Willie Black, "kad taptum kortų lošimo menininku, bet tai buvo sunkiausia. Tai buvo menas išmokti kortas taip maišyti, kad kortos būtų reikiamoj eilėj".

Visuose dideliuose kortų lošimų klubuose pasaulyje, kaip Travemuende, Baden-Baden, Monte Carlo, Las Vegas ir kitur, veikia tarptautiniai apgavikai ir specialūs sekiai. Tenai azartiški turtuoliai milijonus pralošia, o lošimų menininkai, kol susekami, išlošia didelius pinigus.

PARAGINKIT SAVO PAŽISTAMUS UŽSIPRENUMERUOTI DIRVĄ

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐
Už metus — \$10.00 ☐
Už 6 mėnesius — \$6.00 ☐

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10,00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Lietuvos didvyriui ir Amerikos generolui Tadui paminklas Washingtono prieštars Baltuosius Rūmus.

KOSČIUŠKA LIUDĖJO DĖL LIETUVOS LIKIMO

Daugelis, kas lankėsi Washingtono, yra matę netoli Baltųjų Rūmų, sodelyje, įspūdingą paminklą, pastatytą lietuvių karžygiui Tadiui Kosčiuškai pagerbti, bet mažai yra susidomėję jo gyvenimo istorija, kuri yra įdomi, kaip patrauklus romanas.

Andrius Tadas Bonaventūra Kosčiuška gimė simulių Didžiojo Lietuvos Kunigaikštystės bajorų šeimoje, Merezovščinos dvare, Brastos vaivadijoje.

Baigęs kariūnų mokyklą Varšuvoje ir meno mokyklą Paryžiuje, jisai trumpai tarnavo kariuomenėje ir netrukus po pirmojo Lietuvos ir Lenkijos padalinimo išsikėlė Prancūzijoje. Ten Kosčiušką sužavėjo Amerikos kolonijų nepriklausomybės paskelbimas ir jau 1776 m. jis išplaukė Amerikon.

Jaunam inžinieriui ir artilerijos kapitoniui Kosčiuškai, prisistačius savanorių amerikiečių štabe, generolas Washingtonas paklausė angliškai nemokančio bajoraičio:

--Ką galai su tamsta daryti? Kosčiuška atsakė, kad Washingtonas galys jį išbandyti. Ir priimtas pateisino jam parodytą pasitikėjimą.

Inžinierijos pulkininkas Kosčiuška suplanavo ir įrengė amerikiečių tvirtinimus Saratogos kautynėms ir daug kur kitur. Tarp kitko jis parinko West Point tvirtinimus prie Hudsono upės, kur šiandien stovi garsioji West Point karo akademija.

Kosčiuška tarnavo Amerikos kariuomenėje kol kraštas išsikovojo nepriklausomybę ir ištarė pasitraukė brigados generolo laipsniu.

Grįžęs Lietuvon Kosčiuška ketino ūkininkauti, bet karalius prikaltė Amerikoj išgarsėjusį generolą tarnauti lenkų kariuomenėje. Ilgėdamasis tėvynės Kosčiuška nusiskundė Lietuvos kariuomenės vadui Niesiolauskiui:

--Argi aš ne lietuvis?

Po antrojo Lietuvos ir Lenkijos padalinimo, kautynėse prieš

rusus pasižymėjęs Kosčiuška, skaitė su garbe nesuderinamu tarnavimu okupantų niekinamoje kariuomenėje ir išvyko svetur. Bet neilgam. Lenkų ir lietuvių veikėjai netrukus jį parsikvietė vadovauti sukilimui prieš rusus. Kosčiuška Amerikoje pamilo paprastumą ir demokratiškumą. Grįžęs Lietuvon, jis rašė draugams, kad "savo prigimtimi visi žmonės yra lygūs, bet skirtumus sudaro tik turtas ir žmogaus apšvietimas... žodis valdinys privalo išnykti šviesioetatoose."

Kalbinamas dėtis prie sukilimo, Kosčiuška pareiškė:

--Už bajoriją nekovoju. Noriu laisvės visai tautai ir tik dėl jos aukosiu savo gyvybę.

Priimdamas sukilimo vadovavimą, Kosčiuška Krokuvoj pareiškė:

--Pirmas žingsnis nusikratyti

Pianistas Andrius Kuprevičius su koncertui ruošti komiteto sekretore Irena Vakselyte. Vyt. Maželio nuotrauka

ANDRIAUS KUPREVIČIAUS KONCERTO NEW YORKE BELAUKIANT

Jeigu muzikos interpretatorius būtų įmanoma suklasifikuoti į "emocionalius" ir "intelektualius", tai Kuprevičius būtų trečiojo -- "kontroliuotos emocijos" interpretatorių grupėje. Šioj plotmėj iškyla Kuprevičiaus interpretacinė dilema: a) pritrenkti publiką nesvarbu kokia, kad ir ne-

sava, emocije kaina, b) kalbėti sąmoninga kalba. Kuprevičiaus pasirinkimas aiškus. Disciplinuota muzikinė išraiška, techninė perfekcija, kruopšti kūrinio analizė, yra pianisto grojime būdingi bruožai. Programose, nuo Bacho iki Prokofievo, Bartoko, įskaitant ir dvylikatonizmą, Kuprevičius neužimponuoja klausytojų tuščiu efektu, blizgan-

čia detale ir dažnai per tai kūrinio disproporcija (šios savybės neretai primestinos ir labai išreklamuotiems tarptautinio masto pianistams). Jo tikslas yra kūrinio visuma.

Pavyzdžiui paimkime jo Chopino b-moll sonatos interpretaciją. (Rašančia m teko kelis kartus ją girdėti). Čia nėra vietos saldžiam sentimentui, banalumu,

vergovei yra ryžtis būti laisvu, pirmas žingsnis į pergalę yra įsiamoninti savo pajėgumą.

Kai kaimiečiai su dalgiais garbingai pasireiškė kautynėse prie Rastavių prieš reguliarią rusų kariuomenę, Kosčiuška nusivilko karininko uniformą ir po to ligi mirties vilkėjo valstiečio sermėgą.

Kosčiuška piktnosiai baudžiava ir stengėsi laimėti valstiečiams laisvę ir žemę. Sunkiai sužeistas kautynėse prie Maciejovicų, Kosčiuška pateko rusų nelaisvėn, o sukilimui ėmėsi vadovauti kitas lietuvis, Tomas Vavreckis.

Kosčiuška buvo kalintas Petrapilio tvirtovės rūsyje ir jį laisvėn paleido tik caras Povilas I. Per Švediją ir Angliją, visur iškilmingai priimtas, jis nukeliavo Amerikon, bet vėliau grįžo Europon ir apsigyveno Prancūzijoje, bet atsisakė tarnauti Napoleonui.

Dar Vienos kongreso metu Kosčiuška, mėgindamas padėti tėvynei, rašė carui Aleksandru I:

"Aš esu lietuvis gimimu, ir liūdžiu, kad mano tėvynės likimą gaubia paslaptis."

Kosčiuškai mirus 1817 m. Šveicarijoje, Lietuvoje buvo laikomos gedulingos pamaldos ir buvo prašyta leisti palaidoti jį Lietuvoje. Bet rusai neleide. Savoturtus Amerikoje Kosčiuška paskyrė negrams išpirkti iš vergijos ir steigti jiems mokyklas.

(žv)

TOWN HALL, Sunday evening, April 8, 1962 at 8:30

ANDRIUS KUPREVICIUS Pianist

This recital marks the return to the New York concert stage of Andrius Kuprevicius, Lithuanian-born pianist.

After an extensive concert tour throughout Europe, and the South American countries of Argentina, Uruguay and Paraguay, Mr. Kuprevicius made his North American debut in 1953 with the Chicago Symphony Orchestra and at Town Hall here in New York.

Mr. Kuprevicius has made many concert appearances throughout the United States and is presently a member of the faculty of Cleveland Music Settlement in Cleveland, Ohio.

In recent performances as soloist with the Cleveland Symphony Orchestra Mr. Kuprevicius was acclaimed as "a pianist who commands respect and admiration". Of a recital performance in Cleveland recently, Herbert Ellwell of the Plain Dealer wrote "Andrius Kuprevicius again proved the high quality of his artistry"

PROGRAM

Four Impromptus, Op. 90.....Schubert
Allegro molto moderato, in C minor
Allegro, in E flat
Andante mosso, in C flat
Allegretto, in A flat
Sonata in E Major, Op. 109.....Beethoven
Vivace, ma non troppo
Andante molto cantabile ed espressivo

INTERMISSION

Sonata in B Flat Minor, Op. 35.....Chopin
Grave, Doppio Movimento
Scherzo
Marche Funèbre, Lento
Finale, Presto

Two Improvisations (1959).....J. Svedas
Poisons d'or
Jardins sous la pluie }.....Debussy
Sonetto 104 del Petrarca
Tarantella (Venezia e Napoli) }.....Liszt

Ticket Prices: Orchestra: \$3.00, \$2.50, Balcony: \$1.75, \$1.25

Loges: \$4.00 per seat. Tax included.

Now on sale at Judson Hall Box Office, 165 W. 57th St., N. Y. 19.

On sale at Town Hall Box Office two weeks in advance of concert.

For mail orders please enclose stamped addressed envelope.

COLUMBIA ARTISTS MANAGEMENT INC.

165 West 57th Street New York 19, New York

Recital Management: ANNE J. O'DONNELL, Manager

Pianistas Andrius Kuprevičius New Yorke tarp koncerto remėjų. Nuotraukoje iš kairės: K. Čerkeliūnas, N. Valaitienė, V. ir V. Zeleniai, koncertui paaugoję 100 dolerių, pianistas Andrius Kuprevičius Vyt. Maželio nuotrauka

vulgarumui. Vietomis net susidaro įspūdis, jog pianistas vengia didesnio poleiko paskirims. detalėms. Bet čia ir iškyla pianisto interpretacinė disciplina: nesusižavėti detale, bet pravesti kūrinį iki galo paliekant klausytojui vientisumo ir kompaktiškumo įspūdį. Šiam reikalavimui pianistas yra sąmoningas ir visumoje ši sonata jo pirštuose tampa deimantišku bei preciziškai išbaigtu kūriniu.

Čia vieta būtų priminti šios sonatos pavojingumą interpretacijoj. Daugelis analitikų puola jos "palaidą" konstrukciją. Gi Kuprevičius interpretacijos paklausius šie puolimai tampa bereikšmiai.

Šis pavyzdys pilnai parodo Kuprevičių kaip kultūringą, tradicijos beprasmį, kai neneigiant(!) muziki-

PASYVAUS SKAITYTOJO LAISKAS

Didelė dauguma laikraščių skaitytojų yra pasyvūs, tik skaito, o niekad nerašo. Bet anaiptol, ir tokie skaitytojai nėra visai bejausmiai, be kriterijų, gal kartais ir daugiau sveikos kritikos turi, bet jos nemoka išdėstyti ant popieriaus. Jei kartais pabando parašyti, ir tame laikraštyje nieko nepasirodo, tai toks skaitytojas moja ranka ir daugiau nerašo.

Salomėjos Narkeliūnaitės įspūdžių aprašymas, New York-Vilnius ir atgal, labai įdomūs perskaityti. Bet perskaičius, kaip paprastai, po kiekvieno rašinio peršasi išvados. Taigi ir man kilo net trys klausimai. Būtent, kam daugiau pasitarnauja tas gražus aprašymėlis, ar laisvajam pasauly esantiems lietuviams, ar bendrai imant Lietuvai, ar rusų kolonializmui Lietuvoje?

Reikia apgailestauti, bet vis tretytis klausimėlis nustelbė kitus ir byloja, kad daugiau rusų kolonializmui Lietuvoj. Nemačiau visu šimtu nuošimčių, kad S. Narkeliūnaitė su tokia tendencija būtų rašiusi savo kelioms įspūdžius. O jei ir su tendencija, tai laisvam pasauly, kur yra individualė laisvė, ji turėjo teisę taip rašyti. Bet lygiai taip pat turi teisę skaitytojai, kurie ne tik skaito, bet ir parašyti moka, teisę savo nuomone pasakyti.

Rašytojas B. Raila, kuris turi jautrią ir kartu aštrią plunksną, negalėjo pats vienas pergyventi, kaip pasyvus skaitytojas, nepasidalinęs savo nuomone su visuomene. Tai jo ir natūrali individuali teisė. Manau, kad B. Raila, pareiškdamas savo nuomonę, atstovavo didelę daugumą pasyviųjų skaitytojų.

B. Railos susirūpinimas nėra išlaužtas iš piršto. Abejonių neliko nei trupučio, kada komunistinė spauda, įspūdžių aprašymą išgyrė. Šiame atsitikime komunistinė spauda tarė sprendžiamąjį žodį, nes komunistai yra kraštutiniai savo įsitikinimuose. Ir jei ten nors truputį būtų buvę ne jų naudai, būtų įspūdžius suniekinę.

Nieko stebėtina, kad komunistinė spauda puolė B. Railą visų sovietišku žūlumu, bet kad Vyt. Širvydas puolė B. Railą tokiu pat žūlumu, tokiu pat temperamentu, tai sukelia daug splošimų. Ar jau ištikrųjų bobutė "Vienybė" senatvę darosi sovietų davatka.

Dėl bendradarbiavimo suokupuotos Lietuvos lietuviams -- tai jau turime privatų, individualų bendradarbiavimą laiškais ir siuntiniais, į ką mažiausia rusai gali įkišti savo pirštus. Platesnis bendradarbiavimas visada bus rusų naudai. Tegul būna, rusas rusu, lietuvis lietuviu, lenkas lenku žydas žydu. Visos tautybės turi teisę viena prieš kitą kovoti. Tai natūrali egzistencijos teisė. Bet kiekvienos tautos rezistencija taip pat yra natūrali teisė. Rusai rezistencinės teisės mūsų tautai nepripažįsta. Rezistenciją jie laiko nusikaltrimu. Laisvojo pasaulio lietuvių spaudos platinimas Lietuvoj yra nusikaltimas. Todėl joks platesnis bendradarbiavimas neįmanomas.

P.P.
Pasyvus skaitytojas

niai subrendusį interpretatorių.

Daugelis autoritetingų amerikonių kritikų tai pripažįsta ir dažnai apgailestauja negalėdami pianistą išgirsti dažniau efektingesnėse aplinkybėse, kurių jis pilnai užsielpnęs, tačiau kuriom pasiekti bene be išimties lemiantį vaidmenį turi reklama. Ironiška tai padėtis. Mūsų pareiga būtų kiek galima daugiau jam šioje srityje padėti. J. Š.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

LIETUVIŲ FONDO VALDOMIEJI ORGANAI

Lietuvių Fondo statutas numato šiuos organus: a) Narių metinį susirinkimą, b) LF Tarybą, c) Kontrolės Komisiją ir d) pagalbinius organus, kaip LF Valdybą, įvairias komisijas.

Metinis narių susirinkimas yra vyriausias LF organas. Jis: a) renka LF Tarybą, b) Kontrolės Komisiją, c) išklauso ir tvirtina LF Tarybos ir Kontrolės Komisijos pranešimus, ir d) taria LF veiklą ir reikalus.

Metinius susirinkimus reikėtų vadinti metiniais narių suvažiavimais. Reikia manyti, kad LF turės narių ne tik Chicagoje, bet ir N. Yorke, Bostone, Los Angeles ir kitur. Ar LF organizatoriai pagalvojo, kiek tas L. Fondui ir dalyviams kainuos? Ar negalima buvo daryti juos kas ketveri ar penkeri metai? Vieni metai labai trumpas laikas. Išrinktoji taryba nesuėmė susipažinti su darbu, o jau reikės ruošti užleistą vietą kitai.

LF Taryba: a) renka savo pirmininką ir sekretorių, b) vykdo LF metinių susirinkimų nutarimus bei pavedimus, c) renka arba sudaro LF organus: LF Valdybą, Garbės Komitetą, Pelnos skirstymo Komisiją, Informacijos Komisiją, Investavimo Komisiją ir kt. (įsidėmėtina, nėra kapitalo telkimo komisijos), ir d) patikrina tų organų rekomendacijas.

Be šitų, išvardintų Tarybos pareigų, statute randame dar daugiau, būtent: ji priima aukas (paragr. 5), ji patvirtina balsavimo teisės pervedimą (paragr. 7), ji patikrina išmokėjimus, ar jie derinasi su Internal Revenue Code 501 paragr. nuostatais.

Kaip matom, LF Taryba yra tikras Fondo bosas. Savo darbus atlikti ji kviečiasi į talką LF Valdybą ir komisijas.

LF Valdyba, keturių narių, LF Tarybos renkama administraci-

S. LAZDINIS

niams uždaviniais. Ji Tarybos priežiūroje "atlieka einamuosius bendruosius LF reikalus." Valdyba sprendžiamosios galios neturi. Nesuprantamas todėl paragr. 25 kur sakoma, kad valdybos sekretorius, kartu su pirminku ar vicepirminku, pasirašo oficialiuosius LF dokumentus. Kas pasirašo dokumentus, tas ir atsako už jų turinį. Paprastai juos pasirašo institucijos galva. Tai kas gi L. Fondo galva, ar Tarybos pirmininkas, ar jo raštinės vedėjas, valdybos pirmininkas?

Idomus yra paragr. 28, pagal kurį, LF Valdybos nariai gali, bet neprivalo būti LF nariais." Pasirašinės oficialius dokumentus, kalbės fondo vardu ir nebus jo nariu!

Įvairios komisijos sprendžiamosios galios irgi neturi. Jos tik patiekia Tarybai savo nuomonę, rekomendacijų, siūlymų formą. Galutinis žodis priklauso Tarybai, arba tuos siūlymus patvirtina ir jie vykdomi, arba juos atmeta. Tuo atveju, statutas nesako kas daroma toliau, ar skiriama nauja komisija, ar senoji komisija ruošia kitą. Tarybai priimtiną pasiūlymą. Statutas taip pat nesako kokia balsų dauguma Taryba tuos klausimus sprendžia.

Kaip galėtų atrodyti LF organų darbas praktikoje?

Paragr. 31: LF Taryba sudaro jos nustatytą narių skaičiaus Investavimo Komisiją, kuri studijuoja ir teikia LF Tarybai siūlymus, kaip saugiau ir pelningiau investuoti bei reinvestuoti LF kapitalą bei turtą."

Komisijos siūlymus dėl kapitalo ir turto investavimo tvirtina LF Taryba."

Įsivaizduokime, kad L. Fondas yra investavęs 100,000 dol. į akcijas, šerus. Investavimo Komisija, šerų investavimo ekspertai, išaiškino, kad turimus šerus reikia skubiai parduoti ir pirkti kitus. Patiekia siūlymą LF Tarybai. Bet Tarybos pirmininkas atostogose, jis sugrįš tik po šešių mėnesių. Pagal statutą, Tarybos posėdį kviečia jos pirmininkas, jei jis posėdžio nešaukia ilgiau kaip penkis mėnesius, posėdžio šaukimo teisę įgyja kiekvienas LF Tarybos narys. Po penkių mėnesių 100,000 dol. šerų vertė lygi 100 dol. vertei. Kas tuomet atsakingas? Statute atsakymo nėra, o jis turėtų būti.

LF LIKVIDAVIMAS

Statutas leidžia L. Fondą su likviduoti labai lengvai. Jei Taryba tam pritaria, užtenka susirinkimo paprastos balsų dau-

gumos. Prieš Tarybos valią gali susirinkimas nutarti likvidavimą dviem trečdaliais balsų, o jei Bendruomenė priešinasi, tai trim kėvirtadaliais balsų.

Tokia lengva likvidavimo procedūra, reikia manyti, yra todėl kad sudarius užsibrėžtą vieno milijono dolerių pagrindinį kapitalą, LF organizacinis aparatas bus nereikalingas. Tada bus pereita į paprastesnę labdaros valdymo formą, į labdaros trustą.

LF IR LB

L. Bendruomenės padėtis L. Fonde yra "privilegiuota". Pirmiausia, aukos (par. 5) duodamos L. Bendruomenės ar per L. Bendruomenę, LF Tarybos priėmimo nereikalingos. Bendruomenės įgaliojimai, nereikalingi Tarybos patvirtinimo (paragr. 7). Didžiausia gi LB privilegija yra numatyta paragr. 29, "Išskirtimo komisiją tris narius kviečia LF Taryba ir tris L. Bendruomenę." Tikrumoje, komisijos sudėtis jokios reikšmės neturi, nes ji gali tik siūlyti Tarybai, o šioji siūlymą priima arba atmata. Nebuvo ko dėl to niekio kovoti L. Bendruomenė būtų geriau padariusi, išsikvodama sau teisę skirti pusę LF Tarybos narių.

Bendruomenės, kaip organizacijos, piniginis įnašas į L. Fondą bus nežymus. Ji pinigų neturi. O tai ką turi, būdama visuomenine organizacija, negali amžinai užšaldyti labdaros fonde, iš kurio tiesiogiai ji gauti nieko negali.

Statutas numato, kad aukoti L. Fondui galima per L. Bendruomenę. "Kas nori perduoti savo aukos teisę L. Bendruomenei -- aukoja per Liet. Bendruomenę (Punktai). Kuo daugiau tokių aukotojų, tuo daugiau šimtinų LF įneš į LF ir tuo daugiau balsų ji turės.

Užmirštama tačiau, kad toks aukojimo būdas yra nuostolingas. L. Fondas visokia kaina nori gauti charity status ne kam kitam, o tik kad gavus pajamų mokesčių nuolaidas. Jei kas aukos per Bendruomenę, tokios nuolaidos gauti negalės. Jis turi aukoti tiesiog L. Fondui ir iš jo gauti pakvitavimą, kurį prijungs tvarkant savo pajamų mokesčius.

Baigdamas norėčiau pastabas susumuoti.

1. LF tikslai per bendri. "O kartais aukotojai dar nori žinoti, kam konkrečiai tos sumos bus naudojamos." (J. Bachmas). Be reikalo prijungta "lietuvų globa".

2. Kapitalas, paprastai viliojamas ir varomas į fondus visais galimais būdais. L. Fondas pats stato trukdymus. Jis mažų aukų nenori, o didelių bijo (priėmimas!). Testamentiniai palikimai, specifikuotos aukos, šalutiniai fondai, didžiausi pajamų šaltiniai, statute visai nesutvarkyti.

3. Narių nėra. Balsuoja kapitalas. Iš to fondas nustoja visuomeniškumo charakterio. Galimi sunkumai sudaryti LF Tarybą.

4. LF administracija komplikuoja, gali būti brangi ir neveiksminga.

Pasisekimo prognozė: tarp 100 ir 250 tūkstančių dolerių.

Spaudoje pasirodė autoritentingų komentarijų apie LF būsimą veiklą. Vienu iš pirmųjų yra Dr. Razmos "Lietuvių Fondo statuto pagrindiniai punktai", kurio trūpindamas nurodžiau tiesiog "punktus".

Komentuoti galima tik tą, kas yra: ko nėra, to ir komentarami papildyti ar pakeisti negali. Viena iš tokių problemų yra ir LF veikimo geografinės ribos ir šūkis "Kapitalas Lietuvai".

"Pagal JAV įstatymus, LF nesaisto jokios valstybinės ribos, gali remti lietuvišką veiklą bet kur pasaulyje, taigi, kai bus laisva mūsų tauta ir Lietuvoje, LF pradžioje mestas šūkis: "Kapitalas Lietuvai, o palūkanos lietuvių bei išlaikyti tremtyje" -- tebegalioja". (Punktai).

JAV įstatymai tokių suvaržymų neturi, bet vyriausias L. Fondo įstatymas yra jo statutas. O statute apie tai nieko. Kaip JAV teismas, pvz., po 50 metų, kada LF autoriai bus išmirę, galės

interpretuoti tikrąją jo steigėjų valią?

"Kapitalas Lietuvai" -- visai neapgalvotas šūkis. Įsivaizduokime, kad fondas įsitvirtina, veikia ir daug padeda lietuvių išsivijos kultūriniam ir švietimo darbe. Bet štai, Lietuva atgauna laisvę, fondas likviduojamas ir išvežamas kaip tremtinių dovana Tėvynei.

Čia ne tas reikalas, ar Amerikos įstatymai tai daryti leidžia ar neleidžia, bet klausimas yra, kas bus su ta lietuviška praretėjusia visuomene, kuri nustos to fondo, prie kurio paramos ji priprato ir be kurios jai tvarkytis būtų sunku.

Milijonas dolerių Lietuvai -- valstybei, lašas jūroje. Už tą sumą galima pastatyti kokiam bažnytkaimyje mokyklą, ligoninę. Bet jo netekimas išsivijai didelis smūgis.

Ar ne geriau, kad jis pasilikty ten, kur jis priklauso, t. y. išsivijoj, kad jo parama Amerikos lietuvių jaunimas galėtų studijuoti Lietuvos universitetuose, jaunimo organizacijos galėtų siųsti savo narius į Lietuvos jaunimo šventes, sąskrydžius. Jų ten pasirodymas, tikrai daugiau džiaugsmo duotų Lietuvai, negu tas šaltas milijonas dolerių.

"Trys lietuvaitės"

Vyt. Maželio nuotrauka

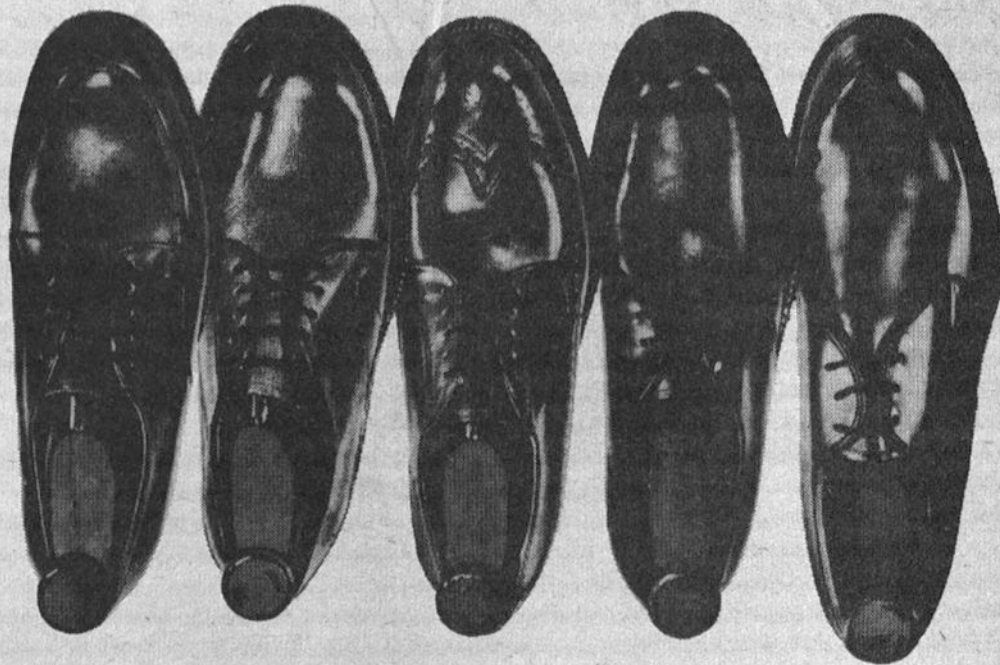
EAGLE STAMPS VISADA PADIDINA SANTAUPAS

the MAYcos (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTH GATE

IŠPARDAVIMAS!
IMPORTUOTI ANGLIŠKI BATAI

NAUJA SIUNTA: VISI ODINIAI SU PAMUŠALU, GRUBLĖTOS AR LYGIOS ODOS RANKOMIS PAGRAŽINTI IŠEIGINIAI AR BIZNIUI M A Y ' S RŪSYJE.

PLAIN 5-EYELET MOC-TOE	GRAIN 5-EYELET PLAIN TOE	5-EYELET WING TIP	3-EYELET STITCH-N-TURN	3-EYELET MOC-TOE SADDLE STITCHED
• Black or Brown	• Black or Brown	• Black or Brown	• Black or Brown	• Black or Brown

ANKSČIAU PARDAVINĖTA TAYLOR KRAUTUVĖJE

- TVIRTI AŽUOLO RIETIMO ODINIAI PADAI
- PUKIOS ODOS VIRŠUS
- VISI RANKOMIS DARYTI ANGLIJOJE

DYDŽIAI: 6½ iki 13

PLOTIS: B iki EEE

8.99
PORA

May's siunta atėjo priešvėlykinio laiku naujam pasipuošimo sezonui! Anksčiau užsakyta Taylor krautuvei pas Londone garsų Leed's Limited ir dabar parduojama May's rūsyje. Odos viršus palirutas nuolatiniame blizgėjime... tvirtos odos padai ir guminiai yakulniai... minštos odos pamušalai, kurie batams suteikia šlepečių patogumą. Penki puošnūs stiliai, juodos ir rudos spalvos. Jūs norėsite kelių porų, kai kainos taip nuostabiai žemos!

MAY'S BASEMENT MEN'S SHOE DEPARTMENT,
THE MAY COMPANY, DOWNTOWN

Most styles and sizes

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvūbės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5¼% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

SOVIETŲ BAZĖ TIK UŽ 90 MYLIŲ

Apsilankius pas Kubos pabėgėlius Miami mieste

K. S. KARIUS

Atsirasęs pietinėje Floridoje, o ypač Miami mieste, matai gatvėse, parkuose, tramvajuose ir krautuvėse ispanų kalba spausdintus paaiškinimus, taisykles, nurodymus pabėgėliams kubiečiams, kurių Miami mieste yra per 100,000.

Gatvėse įrengta apie 500 telefonų kubiečiams naudoti visokiems atvejais susisiekti su ispaniškai kalbančiais, kad jiems nereiktų klaidžioti, arba susidūrus su kokiais netikėtumais, tuoj apie tai galėtų pranešti ir pagalbą gauti.

Skaitydamas abu Miami dienraščius, abiejuose radau po puslapį ispanų kalba žinių iš Kubos. O taip pat ir pabėgėliams reikalingų informacijų. Radęs adresą pabėgėlių priėmimo punkto, 501 N. E. First Avenue, pačiame miesto centre, nutariau ten apsilankyti ir išgirsti, ką kubiečiai norėtų mums, lietuviams papasakoti.

Artėjant į tą įstaigą, iš tolo pamaciau kelių aukštų pastatą. Aplink, gatvėje ir šaligatviuose buvo minia visokio amžiaus vyrų ir moterų.

Nors tik iš nuotraukų mačiau lietuvių tremtinių būrius stovklose Vokietijoje, bet pagalvojau, kad tai panašūs svetimieji padangėje atsiradusiems lietuviams nuo bolševikų pabėgusiems iš savo tėvynės. Čia, tamsiais veidais žmonės, ir būreliai vaikų, judėjo, šnekėjosi šiltoje saulėje. Visų veiduose matėsi kokia tai tragedija, susirūpinimas.

Eidamas į vidų to didelio pastato, surasti kokią svarbesnę kubietį, mokantį angliškai, pirmojo aukšto didelėje salėje mačiau apie stalus stovinčius naujai atvykusius. Jie pildė registracijos dokumentus ir patys teiravosi apie anksčiau atvykusius.

Prie informacijos stalo panelė pasakiau savo tikslą ir ji man patarė lipti į antrą aukštą. Ten paskiruose kambariuose matėsi aukštesnieji to punkto vedėjai, vyresni valdininkai ir tarnautojai. Visur sukinėjosi kubietės, angliškai kalbančios panelės. Paklausta, viena man nurodė kambarį, kur galiu matytis su direktorium.

Kalbėdamas su juo tuoj pajutau, kad pergerai angliškai kal-

ba, tat paklausiau, ar jis vietinis amerikietis ar kubietis. Jis pasisakė esąs iš Washingtono, atsiųstas kubiečių reikalams. Kai pasakiau, kad noriu parašyti lietuvių laikraščiui Dirvai, Clevelande, apie kubiečius, jis pasiūlė man aprodyti ir supažindinti su visos tos įstaigos skyriais. Padėkojau jam sakydamas, kad mano tikslas yra sueti į ryšį su mokačiu angliškai svarbesniu kubiečiu pabėgėliu, kad tiesiai iš jo gautiau žinių apie Kubą.

Tas valdininkas iš Washingtono užsiminė, kad prieš kelis metus, tarnybos reikalais, lankėsi Clevelande pasitarimui su kitais laikraštiniškais apietremtiniais, ir atsiminė Dirvą. Pavestas kitai paneli, buvau pristatytas angliškai kalbančiam kubiečiui Luis R. Lasa, tvarkančiam pabėgėlių reikalus. Jis irgi valdžios tarnautojas.

KASDIEN ATVYKSTA PO 300 NAUJŲ PABĖGĖLIŲ

L. R. Lasa patiekė žinių apie Miami pabėgėlių priėmimo punktą ir jų judėjimą. Pats tiesioginiai nesiėmė aiškinti politinės pusės, patardamas apsilankyti Kubos Revoliucijos Taryboje. Ir davė dviejų asmenų vardus. Apie pabėgėlių judėjimą jis davė žinių. Esą, iki šiol per Miami punktą perėjo virš 100,000 pabėgėlių, daugiausia kuriems leidžiama išvažiuoti, bet jų visas turtais ir asmeniškai daiktai komunistų nusavinami.

Sakė, kad toje įstaigoje tarnauja 325 vyrai ir merginos -- moterys. Federalė valdžia savo kaitais išlaiko 260, kitus 65 išlaiko privatinio organizacijų fondai, susirūpinę Kubos tremtinių įkurdinimu. Vienas tokios organizacijos žygis buvo, kaip tik pora dienų prieš mano atsilankymą, išsiuntimas apgyvendinimui į Clevelandą 86 kubiečių. Tos organizacijos yra protestantų ir katalikų, nors kubiečiai visi katalikai. L. R. Lasa reikšė nusivylimą Clevelando mayoru Celebrezze, kuris pats yra ateivis iš Italijos, bet priešinęsis Cle-

velandą priimti nelaimingų žmonių būrį. Juk Clevelandas kasmet šimtais pensininkų išleidžia į Floridą ir jų darbai lieka kitiems. Iš tų 86 asmenų tik keliolika šeimų galvų teieškos darbo.

Toliau L. R. Lasa sakė, kad kasdien per šį punktą pereina apie 300 naujų pabėgėlių. Tarp pabėgėlių šeimų, atvykusių į Miami, jau gimė virš 500 kūdikių. Bendrai, kas savaitę iš Miami išvyksta po 500 kubiečių kitur apsigyventi, bet kas savaitę atvyksta tarp 1500 iki 2000 naujų pabėgėlių.

Federalė valdžia pabėgėlių išlaikymui iki šiol išleido apie 25 milijonus dolerių. Pašalpas imantieji daugumoj užsiregistravę kitais vardais, kurie paliko savo gimines Kuboje, kad išvengtų net likusiems keršto. Dailis atvykėlių turi savo pragyvenimo šaltinius ir pašalpų neima. Kiti, kaip pradeda dirbti, grąžina valdžios siunčiamus pašalpus čekius, padėkodami. Savo uždarbiu dalinasi ir su artimaisiais, likusiais Kuboje, kuriems pinigų slapta persiunčia. Taip pat remia ir Kubos Revoliucijos Tarybą. Kai kurie, dirbdami, atsimoka visas valdžios duotas sumas. Betgi, sako, yra ir tokių, kurie amerikiečių duosumą išnaudoja.

SLAPTA ĮVEŽAMA TŪKSTANČIAI VAIKŲ

Tuo laikotarpiu, kada pas kubiečius lankiausi, vietos spauda didelėmis raidėmis ėmė skelbti, kad iš Kubos čia jau atvešta apie 8,000 vaikų, katalikų ir daug žydų, Kuboje gyvenančių žydų vaikų.

Tuos vaikus, tėvams leidus, iš Kubos slapta išveža, kad jie nepatektų į komunistų nagus, nes jie siunčia vaikus į Rusiją. Tėvai išleidžia juos su ašaromis, bet patenkinti, kad gali išgelbėti nuo bolševikų vergijos.

Kas kelinta diena atvyksta po keliasdešimt vaikų, tik gelbėtojams žinomais būdais. Vaikus globoja katalikų dvasiškių komitetas. Tuos našlaičius išskirsto į 30 valstijų, 56 katalikiškose diecezijose.

Žydai irgi turi komitetą žydams globoti ir išsiųsti į žydų centrus.

Vaikų gelbėjimo darbas iki šiol vyko sėkmingai, kad ir sunkiomis sąlygomis. Bet kai amerikiečių spauda į tai kišo savo nosį, neva entuziastiškai pagirdama tokį darbą ji tuom patarnavo išduodant slapstį. Castro, be abejo, jimo, pasirūpins padėti pastangas susekti tuos slapstus punktus ir juos išardyti.

APSILANKYMAS REVOLIUCINĖJ TARYBOJ

Kubos Revoliucijos Tarybos įstaigoje, 1700 Biscayne Boulevard, susiradau man rekomenduotus Dr. Luis Botifoll ir Miguel Garcia. Pasakęs ko atvykau, parodžiau jiems Dirvą, pasakydamas kad ją dabar leidžia nuo Sovietų vergijos pabėgti lietuviui tremtiniai, ir prašiau jų papasakoti apie savo tautos tragediją. Pasitikrinau ar jie žino apie bolševikų užgrobtą Lietuvą ir kitas Pabaltijo tautas, iš

- Ačiū, Nikita! Vienas niekad aš nebūčiau pajėgęs prispausti...

kur šimtai tūkstančių, kaip dabar kubiečiai, turėjo apleisti savo tėvynę. Jie atsakė taip, kad apie Lietuvos ir kitų Europos nelaimingų tautų likimą gerai žino. Papasakoju, kad Clevelande turim daug tremtinių lietuvių, kurie labai sielojasi Kubos tragedija.

Jiedu, pakaitomis kalbėdami, pabrėžia, kad iš apie 6,600,000 Kubos gyventojų, pusė būtų išbėgus nuo Castro komunistinio teroro, jeigu Kuba būtų sujungta su Amerika žemės keliu. Dabar, jie bėga pavieniui ir mažomis grupelėmis, visokiomis būdais slapta, laiveliais ar kartais lėktuvais, stengdamiesi pasiekti JAV salas, kurių artimiausia yra tik 90 mylių nuo Kubos. Atbėgėlius surenka JAV pakraščio sargybiniai ir pristato į Miami suregistruoti. Daugelis, sako, žūsta be žinios, kai jų laivelius Kubos sargybiniai laivai ar lėktuvai pasiveja. Apie tuos niekas daugiau nieko ir nežino.

Kaip galėjo kubiečiams žinomas komunistas Castro užvaldyti?

Tas atsitiko, man aiškino, kai Sovietų ambasadoje Meksikoje buvo suruoštas pasalinas užpuolimas, kartu sumelų propaganda, kurią Kubos komunistai platino namie, skelbdami Castro laisvės ir gerovės pažadus. Jiems gelbėjo JAV kairiųjų ir Sovietų agentų gausiai teikiama parama pinigais, ginklais, o spaudoje Castro garbinant "išlaisvintoju", buvusio prezidento Batistos tvarką ir valdžią kaltinant, šmeižiant, suklaidinimui, sako, pasidavė ir dvasiškija, kurios politikuoja nariai, negalėdami perdaug saugaliauti, irgi pradėjo bruzdėti prieš Batistą. Kiti net atvirai tal-kininkavo Castrui, remdami jį patys net kariudami su ginklais rankose.

Taip planingai melų propagandą vykdant, negelbėjo nei kalbos, nei raštai, nei įspėjimai tų, kurie žinojo, kas Castro yra ir kokią tragediją jis atveš.

Klaidą darė pasakojo jie, ir prezidentas Batista. Jis, kaltinamas diktatoriumi ir išgalvotais žiaurumais, neišvaizduodamas Castro pajėgumo ir pavojaus, norėjo pasirodyti švelnesniu, negu komunistai jį vaizdavo. Nesigriebė griežtų priemonių atplaukiančius sukilėlius sunaikinti.

Taip Kuba ir atsirado raudonojo teroro naguose, su visomis baisiomis pasekmėmis, kokios ateina komunistams pagrobus valdžią. Castro poziciją sustiprino ir Washingtonas skubiai paskelbdamas pripažinimą, o amerikiečių spauda reklamuodama revoliuciją, atnešusią Kubai naują gyvenimą. Amerikos valdžia skubėjo parsikviesti Castro ir jį čia dar labiau išreklamuoti. Visi tikėjo, kad jis praves rinkimus visuotinu balsavimu -- bet jis tuoj nuplėšė savo kaukę ir parodė savo bolševikišką iltis.

Vietoje seimo, įvedė visuotinį terorą: žmones areštavo, kalino, šaudė persekiojo, konfiskavo turtus ir žemes, kol užgrobė ir pačios Amerikos piliečių turtus. Ar neatvyksta slapty Castro agentų suirutėms kelti?

Revoliucijos Tarybos vadai sako neabejojant, kad Castro neapleidžia ir šios srities. Tarp išleidžiamų su leidimais, neabejotinai įspaudžia ir savo paruoštų intrigantų. Daugelį tokių, sako, patys pabėgėliai atpažįsta,

pašalina iš savo tarpo. Bet gali pasitaikyti slapty intrigantų kurie jau pasidarę Castro sekėjais, atbėgusių čia pas savo gimines.

Keista atrodė Miami surengta kubiečių demonstracija, kai 3,000 minia, susirinkusi parke, pradėjo smerkti Amerikos vyriausybę už neslėmimą žygių Kubą išlaisvinti. Reikalavo duoti ginklų jiems grįžti, nuversti Castro komunistinę gaują. Kėlė ovacijas kalbėtojams, kurie smerkė ir kaltino Kubos Revoliucijos Tarybą neveiklumu, ragindami jos neklausyti, neremti.

Kaip mes, lietuviai, jau nuo 1945 metų, viešai žodžiu ir spaudoje reikiame savo nusivylimą Washingtono politika dėl pataikavimų ir kenksmingos laikysenos sovietų atžvilgiu, taip atvirai kalba ir kubiečiai. Ypač po to ne-

vykusio bandymo įsiveržti į Kubą pernai pavasarį.

Žino jie, kad Castro stato sovietams bazes Kuboje, ir kad Washingtono vykdomas spaudimas "nekišti rankų į Kubą." Rengiami jau ir studentų demonstracijos, reikalaujanti Kubą neliesti. Amerikiečių spauda skleidžia gandus, būk Castro jau nustojęs įtakos. Taigi, tik palikit jį ramybėje. Santykiai su Kuba privalo palengva nusistovėti. Ką Castro drebja ant Amerikos, reikia užmiršti, o Kubai duoti pagalbą.

Kubiečiai prisibijo, kad Kremlius gali paaukoti Kubą visiškam sunaikinimui panaudojant tą salą Ameriką užtakuoti, kai matysis, kad tam yra atėjęs laikas. Rusija tuo atveju liktų visai "nekalta".

(Pabaiga kitam numeryje)

Detroito lietuviai jūrų skautai, artėjant pavasariui rūpinasi laivų remontu ir ruošiasi Kaziuko mugei, kuri įvyks balandžio 15 d. Prieky iš kairės: V. Laurus, A. Šatraitis, draugininkas A. Pesys, Š. Mingėla, L. Juška, S. Šadeika. Antroji eilė: P. Misiūnas, V. Leparskas, R. Šadeika.

J. Gaižučio nuotrauka

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJAFA vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

FILATELIJOS KAMPĖLIS (5)

ANTANAS BERNOTAS

AIRIJA,

minėdama 1500 metų sukaktį nuo savo garsaus vyskupo, švento Patriko mirties, išleido 3 pašto ženklų seriją. Ženkluose matome šventojo Patriko statulą.

Šventasis Patrikas, Airijos apaštalas, gimė apie 389 m. pietvakarių Britanijoje. Jo britiškas vardas buvo Succat. Turėdamas 16 metų amžiaus, jis buvo pagrobtas airių plėšikų ir nugabentas į Airiją, kur, atiduotas į vergiją, ganė gyvulius. Po 6 metų pabėgo ir, grįžęs į Britaniją, Auxerre mokėsi kunigū. 432 m. vėl atvyko į Airiją ir pasižventė airių atvertimui į krikščionybę. Nors tuo laiku Airija jau skaitėsi apkrėstyta, bet dauguma gyventojų vis tebebuvo pagony.

Ulsterio provincijoje bedirbdamas jis buvo pakeltas vyskupu, čia 461 m. ir mirė. Jo šventė yra kovo 17 d. Legendo pasakojama, kad jis yra padaręs daugelį stebuklų, iš Airijos išvaręs gyvates, vienoje pakrantės saloje atradęs skaistykla ir kt. Kaip Trejybės simbolį, jis vartojo trilapį dobilo lapą (shamrock), kuris vėliau tapo airių tautiniu ženklu.

ISPANIJA

išleido 6 pašto ženklų seriją, kuria paminima 400 metų sukak-

tis, kai krašto sostinė buvo perkelta į Madridą. Ženkluose parodyti gražiausi miesto pastatai, paminklai bei karaliaus Pilypo II atvaizdas.

Čia dedame 2,50 pezetų pašto ženklą, kuriame parodytas Sibilės paminklas, esąs Castelar aikštėje.

Madridas, senovėje vadintas Majerita (arabiškai Madšrit), yra pats didžiausias Ispanijos miestas. Jo vardas istorijos šaltiniuose pirmą kartą minimas VIII amž., kada ten viešpatavo maurai. Miestą karalius Alfonso VI 1083 m. atėmė iš maurų. Karalius Pilypas II 1561 metais Madridą paskelbė Ispanijos sostine.

Madridas guli prie Manzanarės upės, nederlingoje plokštumoje, kur suseina net 5 geležinkelio linijos. Per paskutinius 200 metų miestas išugdytas kaip labai svarbus ispanų prekybos, pramonės, mokslo ir menocentras. Turi gausybę senų laikų pastatų ir paminklų, garsųjį Prado muziejų, universitetą su 16 kitų aukštųjų mokyklų bei apie 400 bažnyčių. 1957 m. mieste gyveno 1.848,90 gyventojų.

KANADA

Šiuos metus yra paskelbusi "švietimo metais" ir varoma įvairi propaganda šviestis ir lavintis. Kovo mėnesį Montrealyje įvyko federalinės ir provincijų vyriausybės II švietimo darbuo-

tojų suvažiavimas, kuriame buvo aptarti švietimosi reikalai.

Tos propagandos sumetimais Kanada vasario 28 d. išleido 5 centų pašto ženklą, kuriame pavaizduotas švietimo siekimas. Matome jaunų žmonių porą, žvelgiančių į ateitį, ir įvairius švietimosi ir lavinimosi simbolius. Ženklą piešė Toronto dailininkė Helen Fitzgerald. Spausdintas juoda ir šviesiai ruda spalvomis.

Be to, Kanada yra išleidusi 5 pašto ženklus su karalienės Elzbietos II atvaizdu, perspausdintus išilgai vienu arba dviem fosforiniais brūkšniais, skirtus Winnipeg pašto automatinei laiškų skirstymo mašinai. Kitur šie ženklai nepardavinėjami.

LIBERIJA

išleido 3 pašto ženklų ir bloko seriją paminėjimui 150 metų sukakties nuo gimimo jos pirmojo prezidento J. J. Roberts. Žemiau parodome šios serijos 25 centų oro pašto ženklą su J. J. Roberts atvaizdu, vienu jo išsireiškimu ir Providence sala, esančia Liberijos pakrantėje, kurio išsikėlė pirmieji iš JAV grįžę išlaisvinti negrai.

Joseph Jenkins Roberts (1809-1876), iš Virginijos, JAV, kilęs mišruolis, 1842 m. buvo paskirtas organizuojamos Liberijos gubernatorium. 1847 m. jis sušaukė krašto konferenciją, kuri paskelbė Liberiją nepriklausoma respublika, o Robertsą išrinko pirmuoju jos prezidentu. Vėliau prezidentu jis buvo perrinktas dar kelis kartus ir juo išbuvo iki savo mirties 1876 m.

Liberija guli vakarinės Afrikos pakrantėje, Gvinėjos įlankos pajūryje, ir užima 43,000 kv. mylių plotą su 2,750,000 negrų kilmės gyventojų (1953). Pašto ženklus išleidžia nuo 1860 m.

BOSTON

Laisvės Varpas balandžio 1 d., 3 val. p. p. Bostono Lietuvos Piliiečių klubo salėje ruošia kultūrinį rengimą, kurio metu bus paminėta Maironio 100 metų gimimo sukaktis. Paskaita apie Maironį skaitys rašyt. St. Santvaras, dramos sambūrio kolektyvas, vadovaujamas p. Gustaitienės, atliks specialę programą iš Maironio raštų. Po minėjimo bendri užkandžiai, pašnekėsiai aktualiomis temomis ir kt.

Lietuvių jūrų skautų remėjai Bostone. Iš kairės: Manomaitis, Bajerčius, Lendraitis, Vaičienė, Ulevičius, Kovas ir Andriulius.

Bostono ir apylinkės lietuviai prašomi atsilankyti į šį parengimą, paremsite kultūrinę radijo programą ir prisidėsite prie Maironio parengimo.

Kovo 31 d., 7 val. vakare Tautinės S-gos namuose L. Bendruomenės valdyba ant- rą kartą šaukia visuotinį narių susirinkimą. Anksčiau šauktas susirinkimas dėl mažo narių atsilankymo neįvyko. Bus padaryta valdybos praėjusių metų apyskaita, pasitarta aktualiais bendruomenės reikalais ir renkama naujoji valdyba.

Prie progos tenka priminti, kad 1960 m. spalio mėn. susirinkę 12 organizacijų atstovai svarstė vieningo, kordinuoto darbo veiklą. Po diskusijų tie atstovai nutarė, kad bendrinio pobūdžio minėjimai, didesni kultūriniai parengimai ir kt. pavedami L. Bendruomenės Bostono skyriui. Be tos, tos organizacijos įstoja bendruomenę nariai ir taip pat paragina savo organizacijos pavienius narius tapti bendruomenės nariais. Bendruomenės valdybai sudaryti, kiekvieną organizaciją skiria po vieną atstovą. Tuos atstovus tvirtina visuotinas bendruomenės narių susirinkimas. Iš visuotino susirinkimo į valdybą darenkami trys asmenys.

Dabartinė valdyba turėtų pasirūpinti, kas tas gražus susitarimas būtų nenutrauktas.

BALFo naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas A. Andriulionis, vicepirm. Bričkus, sekret. Jančiauskas, kasininkas V. Stelmokas, finansų sekr. Subatkevičius ir nariai: Vilėniškis ir Račkauskas.

Tenka pastebėti, kad p. Andriulionis jau penkeri metai iš eilės vadovauja vietiniam BALF skyriui, nors pats yra silpnos sveikatos, bet visą sielą atsidavęs lietuvių šalpos darbui. Jis yra taip pat ir BALF centro valdybos direktorius.

D.

AR ŽINAI?

AŠTUONIŲ VALANDŲ darbo dieną JAV buvo įvesta 1868 metais birželio 25 dieną, kada prezidentas Andrew Johnson pasirašė įstatymą, kuriuo buvo nustatyta dirbti kiekvieną dieną tik aštuonias valandas laborantams, darbininkams, mechanikams, kurie dirbo JAV valstybės, arba bent valstybės palaikomose įmonėse.

KRISTOFORAS KOLUMBAS už Amerikos atradimą gavo, kaip ekspedicijos vadas, apie 300 dolerių. Bendros išlaidos šio kontinento atradimo iš viso buvo apie 7,000 dolerių. Bet 1492 metais tai buvo didelis turtas.

Kristoforo Kolumbo kelionė laivu nuo Europos iki Amerikos užtruko 71 dieną.

Bostono lietuvių jūrų skautų vadovų ir tėvų pasitarime. Prie stalo iš kairės sėdi: J. S. E. Vengianskas, J. Vaičjurgis, A. Matjoška, P. Ausiejus, P. Jančiauskas, dr. V. Čepas ir S. Baltušis.

K. Gruzdo nuotrauka

Nidos jūrų budžiai Bostone įsitraukę į darbą... Iš kairės: D. Jančiauskas, R. Manomaitis, A. Vaičjurgis, I. Vilėniškis ir V. Ulevičius.

K. Gruzdo nuotrauka

A. Levanas moko "Nevėžio" jaunius rišti mazgus. Iš kairės: Matjoška, A. Levanas, Manomaitis, Bajerčius, Gavelis.

K. Gruzdo nuotrauka

Bostone įvykusių jūrų skautų kursų dalyviai. Dešinėje sėdi J. S. E. Vengianskas, E. Eitas ir kt.

K. Gruzdo nuotrauka

Lietuvių jūrų skautų Bostono vietininkijos štabas: J. Vaičjurgis, P. Jančiauskas, M. Manomaitis, V. Čepas, S. Baltušis, E. Eitas, K. Gruzdas ir V. Jurgėla.

B. Kerbelienės nuotrauka

**SAVINGS DEPOSITS
RECEIVED THROUGH
APRIL 10th
WILL EARN INTEREST
FROM APRIL 1st**

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

GEN. MOSES CLEAVELAND

The Cleveland Trust Company
FOUNDED 1894
71 CONVENIENT BANKS EVERY BANKING SERVICE
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

4% on savings remaining 12 months; less than 12 months 3½%.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **A. L. Tautinės Sąjungos** 12-to skyriaus valdyba turėjo posėdį sekmadienį pirmininko namuose. Dalyvavo visi valdybos nariai: Karpus, Vytautas Stuogis, Jonas Rastenis, Vladas Blinstrubas ir Pranas Pračkus. Po apyskaitų iš Vasario 16-tos minėjimo aptarta šie reikalai: Pasiųsti ALTS centro valdybai duokles už Clevelando skyriaus narius iki 1961 metų. Nutarta paruošti naujiems nariams įstojimo anketos lapus. Prisiidėti prie minėjimo Maironio metų, kai bus bendrai rengiama. Taktini n k a u t i Dirvos pavasarinio koncerto rengime.

Valdybos nariai buvo supažindinti su a. a. Prezidento Smetonos monografijos leidimo padėtimi iš laiško, gautų iš ALTS centro pirmininko Vyt. Abračio ir knygos rašytojo A. Merkelio.

Vasaros metu skyrius numato surengti smagų pobūvį nariams, jų šeimoms ir artimiesiems.

Skyriaus nariai prašomi sumokėti savo duokles už 1962 metus.

• **Aleksandras Merkelis**, jau visiškai baigęs rašyti didžiulę Antano Smetonos monografiją, kuri bus ir Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio politinė monografija, šią savaitę lankėsi Clevelande, kur su Vilties spaustuve tarėsi techniniais monografijos spausdinimo klausimais. Ilgamečio Dirvos redaktoriaus K. Karpius lydimas, jis aplankė su A. Smetonos gyvenimu Clevelande susijusias vietas, susitiko su Smetonų šeima, iš kurios gavo papil-

domos iliustracinės medžiagos monografijai ir patikslinimų dėl kai kurių tekstinių detalių.

• Praeitą sekmadienį naktį plėšikai buvo įsilaužę į dailininko Vytauto Ignomus, bet išgąsdinti grįžtančių savininkų, nespėjo pagrobti ko nors vertingesnio.

• **Clevelando skautės židinių**, nespėjusios dar gerai atsikvėpti po didelio darbo — Kaziuko mugės ruošos, jau vėl balandžio 8 d., šv. Jurgio parapijos salėje, 11 val. 30 min., ruošia tikrus lietuviškus pietus ir kviečia juose dalyvauti visus clevelandiečius.

Štai lietuviškųjų pietų sąrašas:

1. Buljonas su pyragais; čiais;
2. Dešros su kopūstais;
3. Cepelinai;
4. Virtiniai (koldūnai);
5. Balandėliai;
6. Vištienos kotletai su ryžiais ir obuolių tyrė ir
7. Kava su saldumynais.

Visas šių pietų pelnas skiriamas židiniui p. Kavalūnienei paremti, labai skaudžiai nukentėjusiai gaisro nelaimėje.

Tikimės, kad ir ši kartą, kaip ir visuomet, Clevelando visuomenė įvertins, mūsų darbščiuju skaučių pastangas ir dalvvaus pietuose paremiant jų darbą.

• **Mečys Janulis** mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• **Laima Obelenytė**, Dirvos pianistų konkurso laimėtoja, kovo 25 d. dalyvavo Chicagoje įvykusiam talentų konkurse ir laimėjo pirmąją vietą.

• **LB Clevelando I-os apylinkės visuotinas-metinis susirinkimas** įvyks balandžio 1 d., 12 val. Lietuvių svetainėje. Darbotvarkė: metinis valdybos veiklos pranešimas, izdininko pranešimas, Vaidilos teatro

a p y s k a i t i n i s pranešimas, Kontrolės komisijos patikrinimo pranešimas, valdybos ir kontrolės kom. rinkimai, einamieji reikalai.

Rinkiminės komisijos pirmininko **Zigmo Peckaus** adresas: 1344 E. 68 St., Cleveland 3, telef. UT 1-5793.

Dalyvaukime skaitlingai. **LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba**

• **Ateinantį šeštadienį, kovo 31 d. Clevelande įvyks didžiulis Moterų tinklinio turnyras** vadinamas **Lake Erie Invitational**, kurio rengėjas yra **Clevelando LSK žaibas**.

Turnyras vyks **Western Reserve Universiteto** didžiojoje salėje, vadinamoje **Adalbert Gym**, 1875 **Adalbert Rd.** Ši gatvė yra **Western Reserve universiteto** rajone, išeinanti į **Euclid Ave.**, tiesiai prieš **Severance Hall**. Pati salė yra apie 200 jardų į pietus nuo **Euclid Ave.**

Turnyro pradžia 9 val. ryto ir tęsis per visą dieną be pertraukos iki vėloko vakaro.

Šis turnyras yra vienas iš serijos geriausių JAV-bių šiaurės-rytų dalies ir Kanados moterų tinklinio komandų. Kaip mums jau žinoma, **Clevelando LSK žaibo moterų tinklinio komanda** dalyvauja šiuose turnyruose, kaip stipriausia Ohio komanda. Šį sezoną šis turnyras bus jau 7-tas. Praeitą 2 turnyrai vyko Chicagoje, 2 turnyrai Toronte, ir po 1 Scranton, Pa. ir Baltimoreje. Kaip atsimename, Baltimore's turnyre mūsų kės laimėjo 1 vietą. Kituose turnyruose mūsų kės laimė svyravo tarp 3 ir 6 vietos.

Šiame turnyre dalyvaus 12 komandų, kurių tarpe matysime dabar pirmaujančią Amerikos komandą, garsiąją **Chicago's Rebels**, Kanados meisterses **Toronto V. C.** ir eilę elitinių moterų komandų iš Vidurvakarių, Atlanto pakraščio ir Kanados. Jų tarpe, žinomos ir mūsų kės — **Clevelando LSK žaibas**.

9 val. ryto prasidėjęs turnyras vyks iš karto 3-se aikštėse. Pradžioje komandos bus padalinta į 2 grupes, kuriose žais kiekviena su kiekviena. Vėliau apie pavakarę, komandos, pagal jų užimtą vietą susitiks vadinamuose "Play-offs" išaiškinti turnyro nugalėtojai ir užimanų vietų eilė.

Be abejonės, tokios apimties moterų tinklinio turnyro Clevelande dar nėra buvę. Visi norintieji pamatyti aukščiausią moterų tinklinio žaidimo klasę š. Amerikos kontinente kviečiami atsilankyti, tuo labiau, kad jį rengti teko garbė lietuviams ir lietuviška komanda jame dalyvauja!

John A. Demer — kandidatas į **Common Pleas Court** teisėjus

Demokratų sąrašas, į **Common Pleas Court** teisėjus gegužės 8 d. įvykstančiuose pirminiuose rinkimuose, kandidatuoja **John A. Demer**.

Jis yra 46 m. amžiaus, vedęs, turi tris vaikus. Gyvena Strongvillėje, Ohio. Mokslus yra baigęs Providence College, St. John's University, Brooklyn ir Western Reserve University. Teisės praktika, kaip advokatas, verčiasi nuo 1948 metų. Yra Cleveland Barr Ass'n, Cuyahoga Bar Ass'n ir Ohio State Bar Ass'n narys. Taip pat priklauso daugeliui kitų teisės organizacijų, kaip American Society of International Law, American Bar Ass'n, National Association Claimants Compensation Attorneys ir kt.

• **Lietuvos partizanų kovų dainos**, išleistos Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, jau gautos iš rišyklos. Clevelande jas galima gauti pas **Vytautą Stuogį** — 1198 East 84 St., tel. SW 5-4676; **Marijų Blyną** — 6823 Bayliss Ave. telef. 361-8165; **Vladą Ramanauską** — 18310 Marcella Rd., telef. IV 1-6700 ir **Dirvoje**.

• **Jonas Kazlauskas** pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

KREIPKITĖS Į SAVO SODININKĄ

P a v y z d i n g a i s u t v a r k y t a s o d y b a y r a k i e k v i e n o š e i m i n i n k o p a s i d i d ž i a v i m a s i r d i d e l i s i n a š a s i j ū s ū a p y l i n k ė s g y v e n i m ā.

Mes turime Jums pasiūlyti žemaūgių vaisinių medelių, vaiskrūmių, spalvingų rožių, įvairių dekoratyvinių krūmų, pievoms Agriko trąšų, piktžolėms naikinti chemikalų, durpių ir sėklų.

Taip pat galite gauti specialiai paruoštos žemės kambarinėms gėlėms.

Užsukit pas **V i n c ā A p a n i ū**, jūsų sodininką — 12518 Lake Shore Blvd., Cleveland 8, Ohio, arba šaukit telefonu PO 1-5614.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

A t i d a r y t a n u o 8 v a l . r y t o i k i 7 v a l . v a k a r o .
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SAVE BY MAIL POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

AIRIŲ RESPUBLIKOS ARMIJAI SUGRIUVUS

I šių metų kovo 17 d. Amerikos airių demonstracijas, švenčiant tradicinę šv. Patricko dieną, turės įtakos vasario mėnesio bėgyje sugriuvusi vadinama Airių Respublikos Armija (IRA), kurią daugiausiai rėmė Amerikos airiai.

IRA buvo sena Airijos tautinė — karinė organizacija, iškovojo Airijos nepriklausomybę. Ji veikė ir po 1949. IV. 18., nuo kada Airija tapo suverenine respublika, atsipalaidavusi nuo dominijinių ryšių su Didžiąja Britanija. Nuo to laiko jos programoje buvo siekimas išvairyti anglos iš Šiaurinės Irlandijos, kuri yra Anglijos valdžioje.

IRA sugriuvo netekusi populiarumo ir paramos pačioje Airijoje. Airija nepritarė IRA teroristiniams veiksams, žudant šiaurės Irlandijos seperatistus airius ir tame krašte aukštesnius pareigūnus anglos.

Dėl to, reikia tikėti, šių metų kovo 17 d. ir Amerikos airiai bus nuosaikesni anglos atžvilgiu, savo išpūdinguose paraduose nešukavo prieš Angliją dėl šiaurės Irlandijos negražinimo Airijai. Šv. Patricko dienos prakalbėse nepuolė anglos kaip priešus.

Airių tautinė grupė Amerikoje yra būdinga kitų tautinių grupių atžvilgiu. Jos religinė ir tautinė šventė šv. Patricko diena — tapo beveik visos Amerikos šventė. Čia yra dar didesnių tautinių grupių, bet jos niekada neįsėina į viešumą tokiais paradais, kaip airiai. Gal būt kitos tautinės grupės, neturi šv. Patrickui lygių legendarinių asmenybių ar globėjų.

Yra ir kitų priežasčių: žydų tautinė grupė skaitoma per daug tarptautinė, vokiečių tautinei grupei "nepatogu" Amerikoje pademonstruoti savo jė-

gą dėl Vokietijos išsišokimų pastatiniuose karuose prieš Ameriką, spalvotajai amerikiečių grupei "dar peranksti" išeiti į gatves, o lenkams trūksta organizuotumo...

Airiai čia turi išimtiną teisę šv. Patricko dieną sujungti visą Ameriką greičiausiai dėl to, kad jie priklauso anglosaksų šeimai ir Amerikai nepavojingai mažai tautai Europoje. Antra vertus, airiai čia yra įtakingiausi ir ištikimiausi visose srityse; kaip jie padėjo, nors ir vergaudami, Didžiąjai Britanijai iškilti, kaip jie yra reikšmingi Jungtinių Amerikos Valstybių didybė.

Vieną požiūriu airiai yra "laimingi", kad jie, savo tėvynėje ilgus šimtmečius kovojo prieš anglos priespaudą, paveldėjo anglos kalbą, kuri jų gausiai tautinei grupei Amerikoje padėjo lengviau įsikurti ir geresnes pozicijas užimti, negu kitų tautų imigrantams. Tuo atžvilgiu airiai tik žydams panašūs, kurie lengvai prisitaiko ypač didesniuose kraštuose.

Žinodami, kaip nelengva širdimi anglos sutiko pripažinti Airiją suverenine respublika, neapsirinkame sakdami, kad laisvoji Airija turi būti dėkinga daugiausiai Amerikos airiams, kurie visokeriopai rėmė savo senos tėvynės pastangas į nepriklausomybę ir savo įtakingumu Amerikoje darė didelį spaudimą Londone, kad jis pagaliau atsisakytų nuo priespaudos Airijoje.

Tuo būdu Amerikos airiai yra pavyzdys kitoms tautinėms grupėms, kurios siekia laisvės savo senoms tėvynėms. Jie yra pavyzdžiu ir Amerikos lietuviams, siekiant Lietuvos išlaisvinimo.

J. Nendré

PAIEŠKOMI

Augustauskas, Bronius, Ciprijono sūnus, gimęs 1902 m. Laukintukų km., Alytaus apsk.

Dabulienė, Morta, ir Dabulis, Pijus, ir šeima, gyvena Cleveland, Ohio.

Jonaitis, Jonas Kazio sūnus, gimęs 1919 m., spėjamai persikėlęs Amerikon iš Australijos, gyvenęs Baltimore, Md.

Kiaupienė-Piščiakaitė, Ona, ir Kiaupis, Kazimieras

Kirkus, Bronius, gim. 1915 m., augęs Radviliškyje, inžinierius mechanikas

Michnevičius, Algirdas, Albino sūnus, gimęs Kaune

Milčinauskienė-Simonavičiūtė, Julija, ir jos broliai Simonavičius, Antanas, Jonas, juozas ir Jurgis, iš Strazdų km., Papilės val., Šiaulių apsk.

Ovsenka, Petras, Benado sūnus, išvykęs iš Kauno

Petravičius Stasys ir du jo broliai, kilę iš Seby km., Janapolio par., Varnių vl., Telšių apsk.

Pranskūnas, Kazimieras, iš Lungelių km., Dusetų vl., Zarasų apsk., buvęs Vokietijoje.

Simonavičius, Antanas, Jonas, Juozas, Jurgis, ir jų sesuo Milčinauskienė, Julija, iš Strazdų km., Papilės vl., Šiaulių apsk.

Šneideraitis, Antanas ir Jonas, Jono sūnus, ir Šneideraitienė, Monika, Jono dukterė, kilę iš Jurbarko apylinkės

Stankūnienė- Juciūtė, Aleksandra, Jokūbo dukterė, iš Karklynalių dv., Kražių vl.

Želionis, Antanas, iš Močiškėnų km., Miroslavo par., gyvena Cleveland, Ohio.

Žygelis-Plapėnas, Tadaušas, Petro sūnus, gyvena Baltimore, Md.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

PRIEŠKOMUNISTINIS SEMINARAS CLEVELANDE

ŠEŠTADIENIS, KOVO 31 D., 8:30-5:00, CARTER HOTEL

8:30 — 8:45 DALYVIŲ REGISTRACIJA.

8:45 MALDA.

9:00 KOMUNIZMO GRESMĖ — FRANK R. BARNETT, Amerikos Strategijos Instituto Direktorius, daugelio prieš-komunistinių knygų ir straipsnių autorius, studijavęs Ziuricho ir Oxfordo universitetuose. Pirmininkauja MARTIN HUGHES, AFL-CIO direktorius.

10:30 KOMUNIZMO IDEOLOGIJA — DR. GERTH NIEMEYER, Vokiečių kilmės mokslininkas, eilės prieš-komunistinių knygų autorius, politinių mokslų profesorius Notre Dame Universitete.

Pirmininkauja WHIGHT BRYAN, Vyriausias Plain Dealerio redaktorius.

11:45 Priešpiečiai — kalba Senatorius Thomas J. Dodd; tema: "LAIKO LIKO NEDAUG". Pirmininkauja KONGRESO ATSTOVĖ FRANCES P. BOLTON.

2:00 EKONOMINIS ĮSIVERŽIMAS — DR. STEFAN POSSONY, vienietis, tarptautinės teisės profesorius Stanfordo Universitete, mokslus ėjęs Vienos, Romos ir Paryžiaus Universitetuose.

Pirmininkauja Dr. A. B. BONDS, BALDWIN-WALLACE COLLEGE rektorius.

3:30 PROPAGANDA — CHARLES T. VETTER, JR., UNITED STATES INFORMATION AGENCY.

Pirmininkauja WADE HARRIS, Midland-Ross Corporation direktorius.

5:00 UŽBAIGIA — "Ką mes galime padaryti?" Dr. Michael S. Pap, istorijos ir politinių mokslų profesorius, John Carroll University.

* Po kiekvienos paskaitos trumpos diskusijos *

Seminaro kaina \$10.00, įskaitant priešpiečius Carter viešbutyje.

Norintieji dalyvauti praneša Juliui Smetonai, tel. ER 1-4675 ir ER 1-4333 iki penktadienio vakaro. Julius Smetona

KAS IR KUR?

POSEDŽIAVO ALT-S-GOS IR VILTIES VALDYBOS

1962 m. kovo mėn. 24-25 dienomis New Yorke posėdžiavusios ALT-S-gos ir Vilties draugijos valdybos apsvaistė abi organizacijas liečiančius aktualius klausimus.

Išgildenus ligišiolinę Vilties leidyklos padėtį, buvo vieningai sutarta dėl tolimųjų žygių leidyklos veikimui tobulinti.

Kitų klausimų tarpe, Aleksandro Merklio parašytos A. Smetonos monografijos leidimo klausimu nustatytos gairės, kurios įgalins šiam stambiam reikalui pasirodyti jau šiais metais.

• **Valteris Banaitis** atvyksta į Baltimorę kovo 31 dieną ir padarys pranešimą — paskaitą tą pačią dieną 5 val. po pietų Lietuvių sveikatinės antro aukšto salėje, Hallins St. 851 Nr. Įėjimas nemokamas.

• **Balys Gaidžiūnas** prašo savo bičiulius visą asmeninę korespondenciją dabar jam siųsti šiuo adresu: 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio. Telefonas GL 1-3976.

• **Lietuvių Studentų Sąjungos centrinių organų rinkimams kandidatų siūlymas** užsidaro balandžio 20-tą dieną. Centrinis organas sudaro Centro Valdyba (7 asmenys), Kontrolės Komisija (3 asmenys), ir Garbės Teismas (3 asmenys). Kandidatus į bet kurį centrinių organų gali siūlyti 5 ar daugiau balsavimo teisę turį Sąjungos nariai, bet kandidatų sąrašų skaičius negali viršyti atitinkamo organo narių skaičiaus. Siūlytojai negali būti savo sąrašė kandidatais. Kandidatus siūlant, suteikiamos sekantios žinios: pavardė, vardas, amžius, mokykla,

studijų šaka, akademinis statusas, kandidato adresas ir jo raštiškas sutikimas kandidatuoti, organas, į kurį kandidatuoja, ir bent vieno siūlytojo adresas. Siūlymus prašoma siųsti Rinkiminės Komisijos pirmininkui Romui Stakauskui — 6329 S. Albany Ave., Chicago 29, Ill.

• **Studentus medikus** dr. Vytautas Avilzonis prašo painformuoti, kad susidaro gana geros sąlygos studijuoti mediciną. Mat American Medical Association skiria net iki 12,000 dolerių medicinos studentui paskolą, kurią reikia gražinti su nedideliais nuostimčiais mokslus baigus.

Platesnių informacijų tuo reikalu duoda AMA žurnalas š. m. vasario mėn. nr. (Vol. 179) arba galima parašyti AMA Centrai, 535 N. Dearborn St., Chicago 10, Illinois.

• **Lietuvis Richard Ercius**, dar gerai kalbąs lietuviškai, išrinktas St. Petersburg Beach mayoru. Jo konkurtais buvo trys kiti kandidatai, bet jie surinko žymiai mažiau balsų.

• **Vokietijos Lietuvių Bendruomenės rinkimai** į Tarybą įvyks birželio 3 d. Kaip žinia, renkama 15 tarybos narių trejiems metams.

• **Baltų Draugija Vokietijoje** gegužės mėn. pabaigoje rengia kultūrinę savaitę Luebecke.

• **P. Dirda**, iš Chicagos, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė \$5.00 auką.

AUKOS LIETUVAI LAISVINTI

Kovo 20 dieną Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke gavo paštu vėką iš Worcester, Mass., kuriame buvo rasta dvidešimt dolerių grynais pinigais, ir nepasirašytas popierio lapas su įrašu: "Lietuvos reikalui".

Nežinomam lietuviui ar lietuvei Generalinis Konsulatas reiškia gilią padėką už šią kilnią ir nuoširdžią auką.

Neseniai, kaip jau buvo pranešta spaudoje, Generaliniam Konsulatui New Yorke buvo įteikta \$340.75, kuriuos paliko Lietuvos laisvinimo reikalui velionis Povilas Budreika, miręs Kanasoje.

ADRESAI IR BIULETENIS

Dėl susidariusių įvairių kliūčių, LB Centro Valdybos leidžiamas biuletėnis laiku negalėjo išeiti. Pirmasis š. m. numeris pasirodys balandžio mėn. pradžioje. Už pavėlavimą biuletėnio skaitytojus atsiprašome.

Bendruomenės centrinių institucijų adresai. Nors

Andriaus Kuprevičiaus koncertui New Yorke remti komiteto dalis. Sėdi iš kairės: A. Dimas, p. Dėdinienė, I. Vakselytė, pianistas Andrius Kuprevičius, I. Dilienė, inž. V. Dilys, A. Kepalaitė, p. Cibienė, Antroji eilė stovi: Guobužas, dr. M. Žukauskienė, V. Zelenienė, V. Zelenis, p. Gudielienė, Verbickienė, M. Cibas. Trečioji eilė: Mironas, A. Sperauskas, K. Čerkeliūnas, inž. Jursys.

Vyt. Maželio nuotrauka

J. BOVICCHI SONATŲ VAKARAS BOSTONE

Ne dažnai smuikininkai ar kitokie solistai pasiryžta rengti vieno autoriaus kūrinų koncertą. Autorių pasirenkama daugiau, nes muzikos mylėtojas, atėjęs į parengimą, laukia įvairumo ir spalvingumo. Mūsų žinomas smuikininkas to nepaisė ir surengė vieno komp. John Bovicchi sonatų vakarą. Koncertas įvyko Jordan Hall'e kovo 17 d., 8 val. 30 min. vak.

Komp. John Bovicchi, geras lietuvių draugas Bostone, yra modernaus polėkio muzikos kūrėjas. Už savo darbus jis jau yra gavęs keletą premijų. Jo šešis duetus fleitai ir klarnetui, Opus 27, yra išleidusi Oxfordo Universiteto leidykla Londone, Anglijoje. Bostono muzikiniame gyvenime J. Bovicchi yra nepaprastai judri ir veikli asmenybė.

Iz. Vasyliūnas J. Bovicchi sonatas parengė su dideliu kruopštumu ir atsidedimu. Nors visą koncertą jis smuikavo iš lapo, kas ne taip dažnai tokio pobūdžio parengimuose daroma, vis dėlto, girdėjęs, kad kūrinių yra išstudijuoti, techniškai gerai paruošti ir išgyventi. Bendras koncerto įspūdis — smuikininkas Iz. Vasyliūnas buvo geroj formoj, sonatas atliko su giliu įsijautimu, smuikavimo technikos požiūriu švariai ir su tam tikru dvasiniu polėkiu. Būdamas klasiki-

nės mokyklos auklėtinis, šiuo koncertu Iz. Vasyliūnas įrodė, kad jam nesvetima ir moderni muzika.

Pats smuikininkas Iz. Vasyliūnas John Bovicchi sonatas taip aptaria: "Pirmoji sonata, Opus 24, daugeliu atvejų atskamba italų verstinį stilių. Tai yra ugninga, audri, įvairi ir kaprizinga sonata tiek savo struktūra, tiek ir jausminiu turiniu. Jos pirmasis judesys yra išraiškus ir spalvingas; antrasis — plačiai dainuojantis. trečiasis gerai išvystytas, kupinas jėgos ir ugnies.

Žymiai lyriškesnė yra antroji sonata, Opus 32. Jos lygiai tekančiuose ritmuose atskamba, kažkas klasiško, nors nestinga ir stiprių sinkopinių priemonių. Ant-rasis judesys, pilnas poetin-gumo, nenutrūkdamas kyla į jėgos kupiną kulminaciją. Kūrinys baigiamas gyvybės ir žaismingumo pilnu judesiu, kuriame randame ir sarkazmo.

Kažkas ypatinga yra trečioji, vadinama trumpoji sonata, Opus 39, parašyta smuikui ir klavikordui. Ji yra kupina fantazijos, jos atskiros dalys ryškiai kontrastingos, spalvingos ir įdomiai išbaigtos. Andantė, ramaus poilsio epizodą, seka greitas ir ironiškas finalas".

Atrodo, Iz. Vasyliūno pastabos gana taiklios, nors aš jas ir savais žodžiais atpasakojau. Komp. J. Bovicchi sonatos rodo, kad jis yra kūrybingas ir didelio talento kūrėjas.

Koncerto akompaniatorius buvo Vyt. M. Vasyliūnas. Tas jaunas vyras yra padaręs didžiulę pažangą akompanavimo mene, nors pianissimo vietose fortepijonas kai kur buvo perstiprus. Koncerte dalyvavo ir pats komp. J. Bovicchi.

Tokio pobūdžio parengime klausytojų buvo nemažai. Visi jie Iz. Vasyliūnui ir sonatų autoriui ilgai ir nuoširdžiai plojo. St. S.

VEIKLA VASARIO 16 GIMNAZIOJE

LITERATŲ BŪRELIO VIEŠAS PASIRODYMAS

Šis būrelis įsikūrė praėjusių metų pabaigoje ir žengia pirmuosius savo žingsnius. Beveik kas savaitę jis turi savo narių susirinkimus. Tačiau pirmas šio būrelio viešas pasirodymas įvyko kovo 3 d., kuriame dalyvavo direktorius, dalis mokytojų ir dauguma moksleivių.

Susirinkimą atidarė ir jam vadovavo būrelio pirmininkas 8 kl. mok. R. Baliulis. Jisai supažindino dalyvius su būrelio statutu bei jo tikslais. Toliau sekė 7 kl. mok. T. Jakumaičio trumpas referatas apie Estiją ir jos kovas už nepriklausomybę. Trumpą 8-tos klasės mokinio O. Kušneraičio paruoštą apžvalgą perskaitė pats pirmininkas (autorius buvo išvykęs), o 4 kl. mok. Reg. Tamošaitytė paskaitė ištrauką iš estų rašytojo August Gailit "Tomas Nipernadis". Pabaigoje direktorius pagyrė būre-

lio narius už jų parodytą iniciatyvą ir skatino ir ateityje dažniau pasirodyti su panašios rūšies pasireiškimais.

ŠV. KAZIMIERO AKADEMIJA

Kiekvienais metais Vasario 16 Gimnazijos ateitininkų kuopa, skautų Aušros tunto talkinama, pagerbia Lietuvos jaunimo patroną — Šv. Kazimierą.

Abi minėtos organizacijos ir šiemet su savo vėliavomis dalyvavo tos dienos pamaldose. Gimnazijos salėje įvyko iškilmingas minėjimas, kurį trumpu žodžiu atidarė 8 kl. mok. Ingr. Suokaitė, ateitininkų kuopos pirmininkė. Po to abiturientas Br. Čepulavičius paskaitė referatą apie Šv. Kazimierą. 3 kl. mok. R. Sikora paskambino pianinu Auxiliatice ir Šv. Kazimiero giesmę. 5 kl. mokiniai Ang. Dambras-kaitė ir Alg. Vitkus padeklamavo baladę apie Šv. Kazimierą — Baltas raitelis.

Minėjimas baigtas sugrota iš

PHILADELPHIA

V. Banaitis atvyksta balandžio 1 d.

Philadelphijoje sudarytas komitetas Walterio Banaitio suikimui ir jo paskaitos surengimui. Paskaita apie dabartinę okupuotos Lietuvos būklę, įvyks balandžio 1 d., 12 val. (tuoju po sumos) Šv. Andriejaus parapijos salėje (19-ji ir Wallace gatvių kampas).

Po paskaitos Lietuvių Banke įvyks mažos maišės. Kas norėtų šiose vaišėse dalyvauti, prašoma pranešti Komiteto sekretoriui iki kovo 30 d., tel. HO 7-2720. Vaišių pradžia 3 val. PM.

plokštelės simfonija ir Br. Čepulavičiaus užbaigiamuoju žodžiu.

ŠOKIŲ GRUPĖS PASIRODYMAI

Vasario -- kovo mėnesiai, tai šokių grupės rugiapūtė. Tuo laiku ji būna kviečiama į Vasario 16 minėjimus įvairiose vietose bet kitus parengimus.

Šiemet tų pasirodymų trumpu laiku turėta net per daug. Paskutinis pasirodymas Vasario 16 šventės minėjime buvo Bochoite. Dalyvavo jaunesniųjų ir vyresniųjų grupės. Kiek prieš tai mažesnio sąstato grupė pajavairino Uhlerborn lietuvių sargybų kuopos 15 metų gyvavimo suaktį.

PAS AMERIKIETES SKAUTES

Gimnazijos abi šokių grupės ir skautų berniukų choras, o taip pat ir visa eilė skautų, atsilankė Kaiserslauterne amerikiečių mergaičių skaučių 50 mt. sukakties minėjime. Be lietuvių moksleivių dalyvavo dar Kanados ir Vokietijos skautos. Visi turėjo atlikti programos dalį.

Dalyvių šiame minėjime buvo apie 1000. Labiausiai jaunuosius dalyvius žavėjo lietuvių tautiniai rūbai ir mūsų grupės tautiniai šokiai. Tai buvo graži proga lietuviškos propagandos..

NAUJI MOKSLO METAI

Nauji mokslo metai Vasario 16 Gimnazijoje pradėdami po Vėlykų, gegužės mėn. 2 d. Į pirmą klasę priimami vaikai nejaunesni kaip 9 metų ir baigę 4 skyrius pradžios mokyklos. Baigę daugiau skyrių, priimami į atitinkamą aukštesnę klasę. Nemokantiems lietuviškai duodama dveji metai jai išmokyti. Mokslo vadovėliai dalinai duodami iš Gimnazijos.

Tėvai prašomi jau dabar siųsti priėmimo prašymus su nuorodomu kiek skyrių jų vaikas prieš Vėlykų bus baigęs. Mokyklos pažymėjimas siunčiamas vėliau, kai mokslo metai bus užbaigti. Ypač Vokietijoje ir artimuose kraštuose gyveną tėvai lietuviai turėtų pasinaudoti tokia gera proga išmokyti savo vaikus ir išugdyti juose lietuvišką dvasią savoje Vasario 16 Gimnazijoje. Prašymai siunčiami šiuo adresu: litauisches Gymnasium, (6841) HUETTENFELD ueber Weinheim (Bergstrasse, Germany.

INF.

Stefaniya Rudzenskienė, viena veikiausių Adelaidės (Australijoje) lietuvių namų įgaliotinių, kuri yra surinkusi namams virš 500 svarų.

Lietuvių Namai Adelaidėje, Australijoje. Priešaky baigiamame statyti priestate yra specialus įėjimas į J. Bachuno vardo biblioteką.

Įnašai Lietuvių Fondui. Apylinkės ir atskiri asmenys norintieji duoti savo įnašus Lietuvių Fondui per JAV LB Centro Valdybą, prašome siųsti Centro Valdybos išdininkui Zigmui Dailidkai. CV Informacija

Grupė chigagiečių lietuvių, dalyvavusių gen. konsulo dr. P. Daužvardžio pagerbime. Prie stalo sėdi: Petrokaitė, solistė Bičienė, Adomaitienė, Rukuiža, Bičkus, Adomaitis ir kt.

A. Gulbinsko nuotrauka